

Bhatt 2023

Ytringsklimaet for skeive på Twitter & Facebook

Rapport av Analyse & Tall, på vegne av
Amnesty International Norge og FRI

Utarbeidet av

Analyse & Tall SA

St. Halvards gate 33

0192 Oslo

www.ogtall.no

Databehandling, tekst, analyse og design

Analyse & Tall SA

Bilder i rapporten:

Unsplash+ License, fotografere er kreditert på respektive bilder

Innhold

1 Innledning

- Forord.
- Ytringsfrihet & levekår for skeive i Norge.
- Begrepsavklaringer.
- Hva er hatprat?

2 Data & metode

- Rapportens datagrunnlag.
- Twitter og Facebook som plattformer, og retningslinjer for moderering.
- Kvalitativ analyse av Twitter.

3 Sentrale funn

4 Resultater fra Twitter-analysen

- Presentasjon av data, funn og temaer i debatten.

5 Resultater fra Facebook-analysen

- Presentasjon av data, funn og temaer i debatten.

1

Innledning

Forord

Skuddene som falt utenfor London Pub natt til 25. juni 2022, kom som et sjokk på store deler av befolkningen. Men for mange i det skeive miljøet var det ikke en overraskelse. Mange fortalte om et økt trykk på sosiale medier. Men stemmer det?

Analyse & Tall fikk i oppdrag å svare på dette. Gjennom kvantitative og kvalitative analyser har de undersøkt hvordan ytringsklimaet om skeive har endret seg fra 2018 - 2022.

Noen av resultatene overrasket oss. Antallet twittermeldinger om transpersoner har økt fra 1 485 i 2018 til 23 465 i 2022 – en eksplosiv økning. Undersøkelsen viser også at de kritiske ytringene utgjør den største kategorien twittermeldinger om transpersoner. Da er det åpenbart at det negative trykket mot skeive, spesielt transpersoner, har økt voldsomt.

Mange av ytringene som er kritiske, verken er eller bør være ulovlige. Samtidig må vi ha med oss at det som debatteres er livene og rettighetene til en utsatt minoritet. Skeive er mer utsatt for hatkriminalitet, har dårligere psykisk helse, og økt risiko for selvmord sammenliknet med befolkningen forøvrig. For transpersoner er situasjonen særlig alvorlig.

Hva gjør det med en minoritet å stadig møte ytringer om at din kjønnsidentitet er en fantasi eller at din seksualitet gjør deg til en sannsynlig overgriper? Hvordan skal vi møte det når mengden ytringer om det mest intime man har – din seksualitet og identitet – eksploderer?

FRI og Amnesty håper rapporten vil bidra til en mer opplyst samtale om ytringsklimaet rundt skeive. I denne debatten finnes det ikke enkle løsninger, men vi har noen forslag til hvordan vi kan begynne arbeidet for et mer konstruktivt ordskifte.

Politiet må ha nok ressurser til å følge opp de som opplever mulig hatkriminalitet på nett, og de må ha kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold. Samtidig bør myndighetene opprette et lavterskeltilbud for folk som opplever netthets, med kompetanse på særlig utsatte minoriteter.

Plattformene må ta mer ansvar og sørge for god moderering, både for de som blir utsatt for språklige angrep på nett, og de som blir moderert. Her har ting gått i feil retning siden undersøkelsen ble avsluttet. Dette gjelder spesielt Twitter etter at Elon Musk tok over, men også andre plattformer.

Ikke minst må vi spre kunnskap om skeives liv og rettigheter. Her har politiske ledere en viktig rolle. De må være tydelige på seksuelle og kjønnsminoriteters rett til å ytre seg, til ikke å bli diskriminert og til beskyttelse mot vold og trakassering. At det bør være en politisk prioritet, mener vi at denne undersøkelsen er et argument for.

Inge Alexander Gjestvang
Leder
FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold

John Peder Egenæs
Generalsekretær
Amnesty International Norge

Ytringsfrihet & levekår for skeive i Norge

Skeive, inkludert transpersoner, utgjør en mangfoldig gruppe individer som har ulike seksuelle orienteringer og kjønnsidentiteter. I 2020 beregnet SSB at 7% av den norske befolkningen var ikke-heterofile. Det finnes ikke offisiell statistikk om kjønnsidentitet i Norge, og vi vet derfor ikke hvor mange personer som identifiserer seg som transperson eller ikke-binær. Men, ifølge Pasientorganisasjonen for Kjønnsinkongruens (PKI) viser forskning fra flere land at mellom 0,1% og 2,7% av befolkningen har en kjønnsidentitet som, noen ganger eller hele tiden, skiller seg fra det kjønn de fikk tildelt ved fødselen.

I Norge er det etablert lover og rettigheter som skal beskytte disse gruppene mot diskriminering og trakassering. Likevel viser forskning og statistikk at skeive, inkludert transpersoner, fremdeles opplever betydelig hets og diskriminering i samfunnet.¹ En undersøkelse fra Institutt for Samfunnsforskning (ISF) viser blant annet at over 36% av skeive har opplevd nedsettende kommentarer, sammenlignet med kun 18% av den øvrige befolkningen.²

Ytringsfrihetskommisjonen utredning³ (2022) konkluderte med at «det står godt til med det offentlige ordskiftet i Norge i dag: Ytringsfriheten står sterkt i Norge. For de aller fleste er det langt lettere å ytre seg og delta i offentlige debatter enn før.» Samtidig anerkjenner kommisjonen at skeive utsettes for trusler og andre ubehagelige ytringer i langt større grad enn den øvrige befolkningen. Utredningen peker på behov for mer forskning som kartlegger erfaringer med bruk av ytringsfrihet i flere grupper, som blant annet seksuelle minoriteter.

Med økende tilstedeværelse av digitale plattformer, og en stadig mer digitalisert verden, blir nettet både et viktig verktøy for samfunnsengasjement og en arena for kritiske ytringer. Skeive oppgir at sosiale medier og kommentarfelt/nettforum er den arenaen der de i størst grad opplever hatefulle ytringer.⁴

Netthets kan ha alvorlige konsekvenser for de som utsettes for det. Skeive uttrykker i mye større grad enn personer i den øvrige befolkningen at de har følt seg utrygge etter å ha vært utsatt for eller ha observert hatytringer.⁵ I tillegg kan netthets skape et ytringsklima der skeive ikke tør eller orker å delta i den offentlige debatten. Bufdirs levekårsundersøkelse fra 2020⁶ viser at det gjenstår en rekke utfordringer for å bedre livskvaliteten til skeive, spesielt transpersoner, i Norge. Undersøkelsen peker på at transpersoner har betydelige levekårsutfordringer på områder som psykisk helse, ensomhet, diskriminering og vold, sammenliknet med cispersoner. Transpersoner har også i langt større grad tenkt på eller forsøkt selvmord, sammenlignet med cispersoner.

Det er et alvorlig demokratisk problem dersom minoritetsgrupper i samfunnet unnlater å ytre seg i offentligheten, i frykt for hets, nedsettende eller svært kritiske kommentarer om sin seksuelle legning eller kjønnsidentitet. I denne rapporten tar vi for oss denne utfordringen, og belyser hvordan ytringsklimaet er for skeive i Norge i dag. Både med tanke på hatprat, og negative diskurser. Begge deler kan gjøre at det føles krevende å bruke stemmen sin, eller bare å observere det offentlige ordskifte.

Begrepsavklaringer

Cisperson betyr at man opplever seg som det samme kjønn man ble tildelt ved fødsel.

Transperson betyr at man har en annen kjønnsidentitet enn den man ble tildelt ved fødsel.

Ikke-binær betyr at man ikke opplever å passe inn i kategoriene "mann" eller "kvinne".

LHBTQ+ eller skeiv er betegnelsen på lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og queer, som er den engelske versjonen av betegnelsen skeiv. Gruppen av dem som bryter med normer for kjønn og identitet inkluderer et stort mangfold av identitetskategorier. Noen velger å omtale gruppen med + for å synliggjøre at alle er inkludert.

Trans-exclusionary radical feminist (TERF) er et begrep som brukes om feminister som ikke vil inkludere transkvinner i kampen for kvinners rettigheter i samfunnet. Begrepet er negativt ladet og personer som av andre karakteriseres som TERF bruker det i liten grad om seg selv.

Kjønnsinkongruens er en medisinsk tilstand der en person opplever uoverensstemmelse mellom kjønnsidentitet og fødselskjønn.

Konverteringsterapi betyr å anvende metoder med formål om å få en annen til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet. Begrepene «homoterapi» og «sjelesorg» brukes også om praksisen.

Hva er hatprat?

Det finnes ingen klar enighet om hvordan hatprat skal defineres, verken i Norge eller internasjonalt. Det nærmeste vi kommer, er bestemmelser i straffeloven og i likestillings- og diskrimineringsloven. Slik beskriver Straffeloven § 185 av 2005⁷ de hatefulle ytringene som er straffbare:

«Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse, b) religion eller livssyn, c) seksuelle orientering, d) kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, eller e) nedsatte funksjonsevne.»

Hatprat som retter seg spesifikt mot skeive, inkludert transpersoner, faller derfor per definisjon under ytringer som er straffbare i juridisk forstand. I september 2022 avsa Høyesterett⁸ for første gang dom om hatefulle ytringer på grunn av kjønnsidentitet, etter at kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk ble tatt inn som diskrimineringsgrunnlag i loven 01.01.2021. Tiltalte hadde skrevet en rekke nedsettende karakteristikk på Facebook av fornærmede, som hadde skiftet juridisk kjønn fra mann til kvinne og endret navn.

Høyesterettsdommen er den første av sitt slag etter at det strafferettslige vernet mot hatefulle ytringer rettet mot noen på grunn av deres kjønnsuttrykk eller kjønnsidentitet trådte i kraft.

I denne analysen begrenser vi oss ikke til hatefulle ytringer, i juridisk forstand. Samfunnsvitenskapelig forskning viser at det er langt flere ytringer som har alvorlige skadevirkninger, og som kan avskrekke personer fra å delta i den demokratiske debatten.⁹ Rapporten legger derfor til grunn en bredere forståelse enn den rent strafferettslige definisjonen, og forstår hatprat som *språklige angrep eller nedsettende kommentarer basert på beskyttede karakteriska.*

Med språklige angrep menes stigmatiserende, nedsettende, krenkende, stereotypiske, ekskluderende, sjikanerende eller truende ytringer. Beskyttede karakteristika for gruppene denne rapporten omhandler er seksuell orientering og kjønnsidentitet.

A photograph of a man with a beard and glasses kissing a baby on the cheek. The man is wearing a dark denim jacket and has his eyes closed. The baby is wearing a grey long-sleeved shirt and is smiling. The background is a dark blue paneled wall.

2

Data & metode

Rapportens datagrunnlag

Datagrunnlaget som denne rapporten bygger på er innsamlet fra Twitter og Facebook i perioden 2018–2022.

Dette har vi gjort gjennom Facebook og Twitter sine åpne APIer, som gir tilgang til innhold fra alle offentlige Facebook-sider, samt alle offentlige profiler på Twitter. Vi har ikke tilgang til lukkede grupper eller private profiler.

Vi har søkt etter innhold på begge plattformer ved hjelp av søkeordlister som innfanger bestemte tematikker eller fenomener. Totalt har vi søkt etter 9 kategorier: transpersoner og kjønnsidentitet, seksualitet og legning, spesifikke debatter, Pride, organisasjoner, forkortelser, ciskjønn, generiske ord og representasjon. Til sammen inneholder disse over 190 søkeord som brukes til å finne relevant innhold.

Begrensninger

Søk etter innhold basert på søkeord har en iboende begrensning i at vi kun finner innhold som vi allerede kjenner til. Vi har forsøkt å redusere denne potensielle skjevheten i vårt datagrunnlag, ved å gjentatte ganger søke etter innhold og legge til eller fjerne søkeord som ikke fungerer for rapportens formål.

Vi har for eksempel endret på søk som inkluderer omtale av transpersoner, men også henter inn treff på «transatlantisk samarbeid» eller «transfett». På samme måte har vi fjernet treff som for eksempel omtaler «homo sapiens». Vi har også spesifikt fjernet all omtale av pornografi, siden Twitter tillater dette på sin plattform.

Personvern hensyn

Formålet med denne analysen er å se på utviklingstrekk for noen bestemte debatter over tid. Vi undersøker ikke hva enkeltpersoner skriver eller mener om tematikkene. Avsendere av kommentarer er anonymisert av Facebook, så vi vet ikke hvem som har skrevet en kommentar. På Twitter har vi kun innsamlet twittermeldinger som fanges opp av søkeordene. Vi har valgt å endre ordlyd og setningsstruktur på twittermeldinger som trekkes frem i rapporten, men meningsinnholdet vil være det samme.

Vi har hentet data fra disse kildene i perioden 2018–2022

91 396
twittermeldinger*

*Inkluderer ikke retweets

298 mediesider
på Facebook*

*213 lokalaviser, 35 regionale,
50 nasjonale

6 554 innlegg
353 957 kommentarer

217 partipolitiske
Facebook-sider

1 058 innlegg
31 251 kommentarer

Analyseprosessen – dette gjorde vi

Henter ut relevante
twittermeldinger
2018-2022

Kategorisering ved
hjelp av søkenøkkel

Kvalitativ
dybdeanalyse av et
randomisert utvalg
twittermeldinger (10%)

Analyse av ulike tema
og diskurser

Henter ut relevante
innlegg fra Facebook
2018-2022

Identifiserer språklige
angrep ved hjelp av
kunstig intelligens

Supplerende neddykk i
data

Analyse av
ulike tema og
diskurser

Data fra Twitter

For å kartlegge debatten om skeive, inkludert transpersoner, har vi innsamlet twittermeldinger tilbake i tid. Innsamlingen ble utført ved hjelp av Twitter sitt offentlige API i 2023, og ved hjelp av søkeord som kan knyttes til debattene vi ønsker å undersøke. På denne måten har vi innhentet aktivitet på norsk i perioden 2018–2022. Vi har avgrenset søket til norsk, ved hjelp av Twitter sin egen kategorisering av språk som er brukt i en twittermelding.

Begrensninger

Basert på sine egne språkalgoritmer kategoriserer Twitter alle twittermeldinger med ett bestemt språk. Det kan bety at vi mister noen twittermeldinger, som Twitter mener er skrevet på et annet språk (gjerne andre nordiske språk), men som egentlig er skrevet på norsk. Vi har ikke kunnet undersøke den potensielle effekten av dette på vårt datagrunnlag.

Fordi vi har erfart at Twitter sine algoritmer i større grad inneholder falske positive (twittermeldinger kategorisert som norsk, men er egentlig skrevet på et annet språk) har vi valgt å benytte oss av Facebooks *fastText* som har utviklet språkmodeller til å kunne gjenkjenne 176 språk.¹⁰ Vi bruker denne til å filtrere ut twittermeldinger som sannsynligvis ikke er forfattet på norsk.

Fordi vi søker tilbake i tid på plattformen, vil det være innhold som vi ikke fanger opp, fordi det er fjernet etter at det ble publisert. Det kan komme av at innholdet er fjernet av Twitter selv fordi det bryter med plattformens retningslinjer, av brukeren som stod bak innholdet, som en konsekvens av at brukerprofilen er suspendert eller fjernet fra plattformen. Dette innebærer at innhold som er fjernet før vår innsamling gikk i gang i 2023, ikke er med i vårt datagrunnlag.

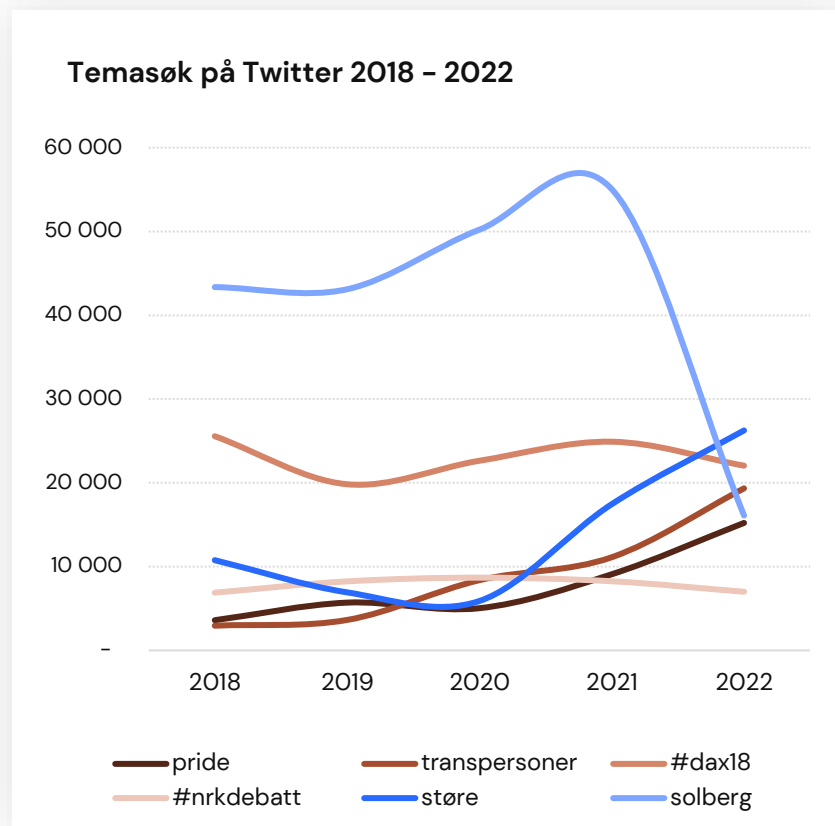
For å vurdere om den retrospektive datainnsamlingen har hatt en effekt på vårt datasett, har vi søkt etter andre norske aktuelle tematikker på Twitter, for å se hvordan utviklingen i volumet har endret seg over tid. Denne sammenligningen følger på neste side.

For å vurdere om den retrospektive datainnsamlingen har hatt en effekt på vårt datasett, har vi søkt etter omtale av norske politikere og noen av de mest brukte norske emneknaggene, for å se hvordan utviklingen i volumet har endret seg over tid.

I grafen til høyre ser vi at to av våre tematikker (Pride og transpersoner) vokser betydelig fra 2018, mens søk på f.eks. solberg, #nrkdebatt og #dax18 har en fallende kurve fra 2018-2022. Dette tyder på at twittermeldinger som inneholder de søkeordene som vi har brukt for å avgrense bestemte tematikker i denne rapporten faktisk har opplevd en vekst i tidsperioden.

Sammenlignet med disse andre tematikkene, kan vi konkludere med at den retrospektive datainnsamlingen for våre tematikker ikke har store datamangler de første årene for innsamlingen. Dette gjør at vi med større sikkerhet kan utelukke datamangler som forklaring på den økte omtalen av skeiv tematikk.

Disse søkene kan ikke sammenlignes direkte med det øvrige datagrunnlaget i denne rapporten, da vi har brukt et annet Twitter API endpoint som kun teller antall twittermeldinger (retweets ekskludert) og som kun bruker Twitter sin egen språk algoritme, og ikke fastText til filtrering. Data kan likevel brukes isolert for å sammenligne trender mellom ulike tema over tid.

Data fra Facebook

For å kartlegge den offentlige debatten om skeive og transpersoner på Facebook i Norge, har vi søkt etter publiserte innlegg på offentlige Facebook-sider til norske medier, partier og politikere som inneholder søkeord som kan knyttes til debattene vi ønsker å undersøke. Både innleggene og kommentarene til disse innleggene inngår i analysen.

Facebook-analysen baserer seg på to typer sider: medier og partipolitiske sider. For norske medier har vi søkt etter innhold fra 385 lokale, regionale og nasjonale medier i perioden august 2020 – 31. desember 2022. For norske partipolitiske sider, har vi søkt etter innhold i perioden 1. januar 2018 – 31. desember 2022 fra følgende sider:

- Nasjonale partisider, samt ungdomspartiene
- Partienes fylkeslag
- Partiledere, nestledere og partisekretærer i perioden
- Ministre i perioden
- Stortingspolitikere i perioden
- Partienes 5 øverste Stortingskandidater fra hver valgkrets i 2021

Populasjonen består kun av Facebook-sider som er tilknyttet de ni partiene som er innvalgt på Stortinget i inneværende periode (2021-2025).

For å måle tonen i debatten, har vi brukt algoritmen A&tack2 som kan identifisere om en kommentar er et språklig angrep eller ikke. A&tack2 ble utviklet av Analyse & Tall i Danmark, og tilpasset det norske språket i forbindelse med vår nasjonale kartlegging av hatprat på nett i Norge.¹¹ Algoritmen er trent på omlag 135 000 danske og norske kommentarer som manuelt er klassifisert som 'angrep' eller 'ikke angrep'. Ved å mate disse klassifiserte kommentarene til en nordisk språkmodell, har vi produsert en finjustert modell, som kan kjenne igjen språklige angrep. For mer informasjon og definisjoner som er brukt, henviser vi til vårt tidligere arbeid.

I denne rapporten har vi brukt A&tack2 til å vurdere om kommentarene til Facebook-innlegg inneholder språklige angrep eller ikke.

Begrensninger

Fordi Facebook er en levende plattform vil det alltid være en diskrepans mellom innholdet som til enhver tid er tilgjengelig og det innholdet som vi på et tidspunkt har innsamlet. Grunnen til dette er at Facebook selv, sideadministratorer eller Facebook-brukere kan ha moderert eller slettet kommentarer uten at vi ser at noe mangler.

Kvalitativ analyse av Twitter

For å forstå hvilke diskurser og meningsfelleskaper som driver debatten om skeive, inkludert transpersoner, på Twitter i tidsperioden 2018 – 2022 har vi gjort en kvalitativ dybdeanalyse av rundt 10 prosent av det totale antallet twittermeldinger om tematikken i femårsperioden.

Hovedformålet med dette er å bidra med kunnskap om meningsfelleskap og polarisering i debatten, hvilke temaer som fyrer opp under hat og kritiske ytringer, og hvorvidt hendelser i den fysiske verden forplanter seg til samtalen på sosiale medier.

For å kartlegge debatten har vi valgt å kategorisere meningsytringene i tre ulike diskursive tilnærminger. For å kode samtalen om skeiv tematikk, herunder spesielt Pride og konverteringsterapi, deler vi inn i støtte, kritikk og nøytral. For å kode samtalen om temaer knyttet til transpersoner har vi delt inn i meningsfelleskap 1, meningsfelleskap 2 og meningsfelleskap nøytral (heretter referert til som M1, M2 og nøytral). I gruppen vi omtaler som M1 finner vi twittermeldinger som uttrykker alt fra skepsis til svært kritiske ytringer om transpersoner. I gruppen vi omtaler som M2 finner vi twittermeldinger som uttrykker alt fra støtte til transpersoner, men også svært kritiske ytringer om sine meningsmotstandere. Nøytral er meldinger som ikke tar en tydelig side i debatten.

En innvending til en slik kategorisk inndeling kan være at det representerer en forenkling av debatten og ikke fanger opp nyansene i meningene som ytres. Dette kan igjen hevdes å bygge opp under forestillingen om samtalen om skeive som en «skyttergravskrig», der det ikke eksisterer ønske om å forsones med meningsmotstanderne.

Når vi likevel fremstiller samtalen på denne måten er det nettopp fordi vi finner svært mange overlappende punkter i de ulike måtene å argumentere på, og at det er viktig å vise hvor polarisert ytringsklimaet er. Ved å kode etter en slik inndeling er vi også bevisste på eget bias, da vi unngår å tilegne meningsytringene ulik vekt eller legitimitet. Innenfor de ulike meningsfelleskapene er det twittermeldinger som varierer fra liten til svært sterk grad av kritikk eller støtte.

Utvalget av twittermeldinger er randomisert fra det totale uttrekket på over 90 000 twittermeldinger. For å kode meldingene har vi utviklet en kodemanual som veileder hvordan twittermeldingen skal grupperes og hvorfor.

For å kode samtalen om transpersoner har vi i tillegg valgt å dele omtalen inn etter tematikk, slik at vi kan gjøre et dypdykk i de mest diskuterte temaene. De tematiske inndelingene er:

- Kjønnssidentitet (f.eks: pronomen, biologi, kjønnsbaserte rettigheter, ideologi)
- Barn og unge (f.eks: kjønnsdysfori hos barn, hormonbehandling, skolepensum, sosial smitte)
- Behandlingstilbud (f.eks: behandlingstilbud, rettigheter)
- Inkludering i kjønnsdelte rom (f.eks: soningstilbud, garderobes)
- Juridisk kjønn (f.eks: tredje kjønn, selv-ID)
- Idrett (f.eks: transkvinner i kvinneidrett)
- Hatkriminalitet (f.eks: samtale om hatefulle ytringer, omtale av lover som eksempelvis utvidelse av Straffeloven § 185)
- Personlige erfaringer (f.eks: egne historier og anekdoter)
- Annet (f.eks: debatt om debatten, stemping av meningsmotstandere, internasjonale saker)

En twittermelding kan omhandle flere av temaene, og kodingen er gjort basert på hvilket tema som er mest fremtredende. Twitter er en kompleks plattform å analysere, da samtalen er flytende, består av lange tråder, og varierer mellom originale meldinger og svar. Kontekst er også vesentlig for å forstå meningsytringen. Det brukes ofte bilder, memes, ironi og sarkastisk humor for å omtale saker. I flere tilfeller har vi derfor brukt tid på å forstå konteksten for å kunne kode meldingen. Vi tar likevel forbehold om at menneskelige feil kan skje og at enkelte twittermeldinger derfor kan være feilkodet.

3

Sentrale funn

#1

De siste fem årene diskuteres skeiv tematikk stadig mer på Twitter. Det skyldes i stor grad en eksplosiv vekst i transdebatten.

Antallet twittermeldinger om skeive temaer økte fra 6 457 til 44 620 i perioden 2018 - 2022. Antallet twittermeldinger om transpersoner økte fra 1 485 til 23 465 - en økning på nesten 16 ganger.

Hvilken betydning biologisk kjønn har for å kunne definere seg som mann eller kvinne, og behandling av barn og unge med kjønnsinkongruens, er temaene som diskuteres mest i transdebatten.

Transdebatten på Twitter er svært polarisert, kjennetegnet ved steile fronter og to sterke meningsfelleskap.

47% av twittermeldingene i transdebatten har en kritisk tilnærming til transpersoner, mens 40 % har en støttende tilnærming. Kun 13 prosent av twittermeldingene som inngår i debatten uttrykker en mer nøytral tilnærming.

I 2022 ble det skrevet

7 ganger

så mange twittermeldinger om skeiv tematikk, sammenlignet med 2018

I 2022 ble det skrevet

16 ganger

så mange twittermeldinger om transpersoner, sammenlignet med 2018

#2

Skeiv tematikk, og særlig Pride, genererer mer engasjement på Facebook sammenlignet med andre temaer.

Når mediesider og parti- og politikersider poster innlegg om skeiv tematikk genererer det mer engasjement i form av kommentarer, delinger og emojier, sammenlignet med gjennomsnittet av annen tematikk.

Både i 2021 og 2022 er det oppslag om heising av Pride-flagg på offentlige flaggstenger som særlig skaper debatt og reaksjoner i medienes kommentarfelt.

«Flagg-debatten» oppsummerer flere av de mest fremtredende diskursene rundt skeive i perioden. Debatten sentrerer seg rundt hvor synlig Pride og skeive skal være i det offentlige rom, hvorfor skeive skal ha særbehandling og at overeksponeringen av skeive må bremses.

Når riksmediene poster et innlegg om Pride øker engasjementet med

166%

sammenlignet med gjennomsnittet av andre temaer

3

Pride omtales stadig mer kritisk på Twitter i femårsperioden.

Pride er i stadig større grad under debatt i løpet av femårsperioden. Andelen twittermeldinger som inneholder støtte og positive ytringer om Pride synker, mens andelen twittermeldinger med kritikk og angrep mot Pride øker.

Fremveksten av en stadig mer kritisk Pride-debatt henger sammen med at Pride tillegges et større ideologisk motiv. Her er eksponering av «Pride-ideologien» mot barn og unge en fremtredende diskurs som vi finner på både Twitter og Facebook.

Andelen kritiske ytringer om Pride på Twitter øker fra

16%

i 2018 til

27%

i 2022

#4

Kristne stemmer publiserer mest om skeiv tematikk på Facebook

Av mediesidene er det Vårt Land, Resett, Norge IDAG og Dagen som publiserer aller flest innlegg om skeiv tematikk.

Hvordan homofilt samliv kan forenes med kristen teologi, samt kjønnsidentitet og «kjønnsideologi» er temaene som diskuteres mest i disse mediene. Dette fører til at kristenkonserverte verdier setter sitt preg på Facebook-debatten om skeive.

3 av 4

mediesider som publiserer flest innlegg om skeiv tematikk er kristne aviser

4

Resultater fra Twitteranalysen

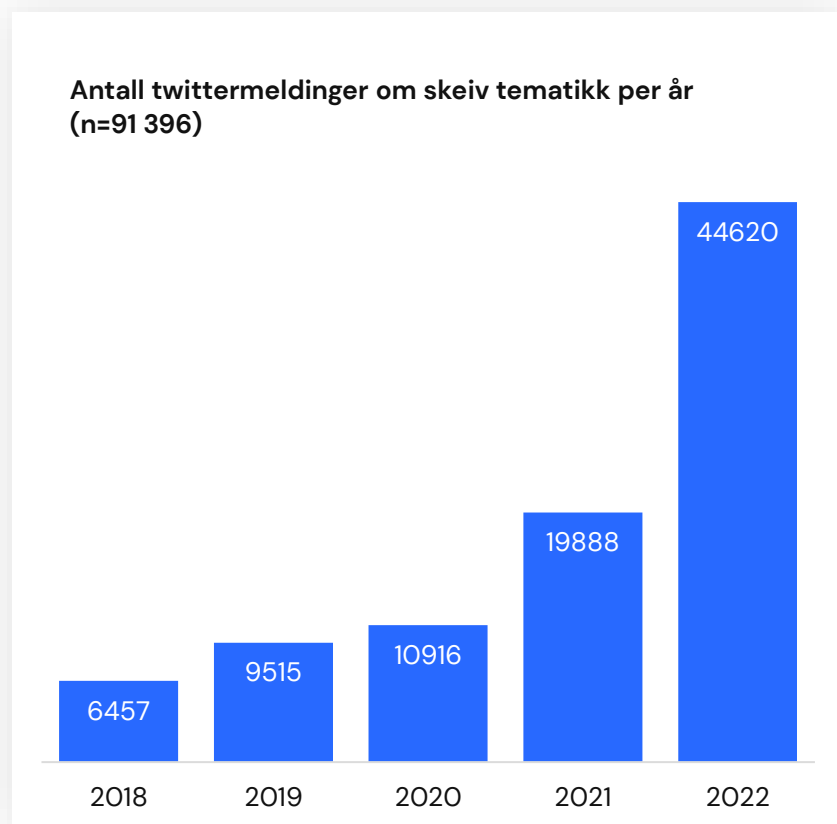

Kraftig økning i skeiv tematikk på Twitter

Diagrammet viser antall twittermeldinger per år som omhandler skeiv tematikk. Totalt finner vi 91 396 unike meldinger som omhandler alt fra Pride, til transdebatt, diskusjon om konverteringsterapi og personlige utspill om å være skeiv.

Skeiv tematikk har fått stadig mer oppmerksomhet blant norske Twitter-brukere i løpet av femårsperioden. Fra 2021 til 2022 finner vi den største økningen, med mer enn en dobling av ytringer.

Videre i rapporten vil vi undersøke hvilke temaer og hendelser som kan forklare den store økningen i engasjement for skeiv tematikk blant norske Twitter-brukere.

Transdebatten øker i intensitet år for år

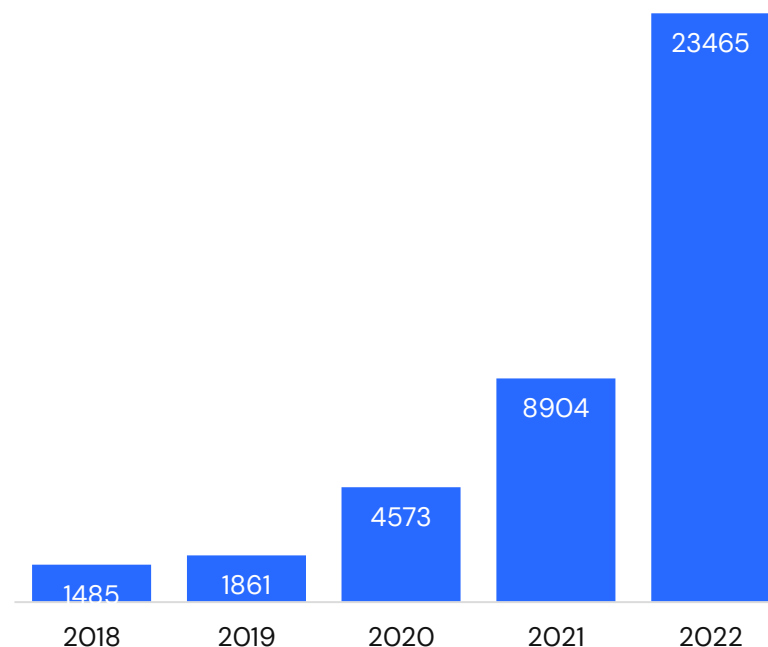
Fra 2018 til 2022 øker antall twittermeldinger fra norske brukere om transdebatten fra 1485 (2018) til 23 465 (2022).

Dette kan karakteriseres som en eksplosiv økning i løpet av femårsperioden. Tallene i seg selv indikerer at tematikken er fremtredende i det offentlige ordskifte i dag. Gitt trykket i omtalen er et viktig perspektiv også hvordan debatten oppleves for personene det faktisk handler om.

Kritiske meningsytringer og argumenter som faller godt innenfor ytringsfrihetens grenser kan oppleves svært vanskelig for særskilt sårbare minoritetsgrupper, som transpersoner. Belastningen kommer av det totale trykket som følge av økningen i omtale, kombinert med meningsytringer som stiller spørsmålstegn ved deres faktiske eksistens eller maler et skremmebilde man ikke kjenner seg igjen i.

Hva er det som driver transdebatten fremover med så enorm intensitet på Twitter? For å svare på dette har vi dybdeanalysert 10 prosent av twittermeldingene vi har samlet inn fra femårsperioden. Hovedformålet med dette er å bidra med kunnskap om meningsfelleskap og polarisering i debatten, og belyse hvilke temaer innenfor transdebatten som diskuteres mest. Videre vil vi se om det er noen endringer i tidsperioden.

Antall twittermeldinger om transdebatten per år (n=40 288)

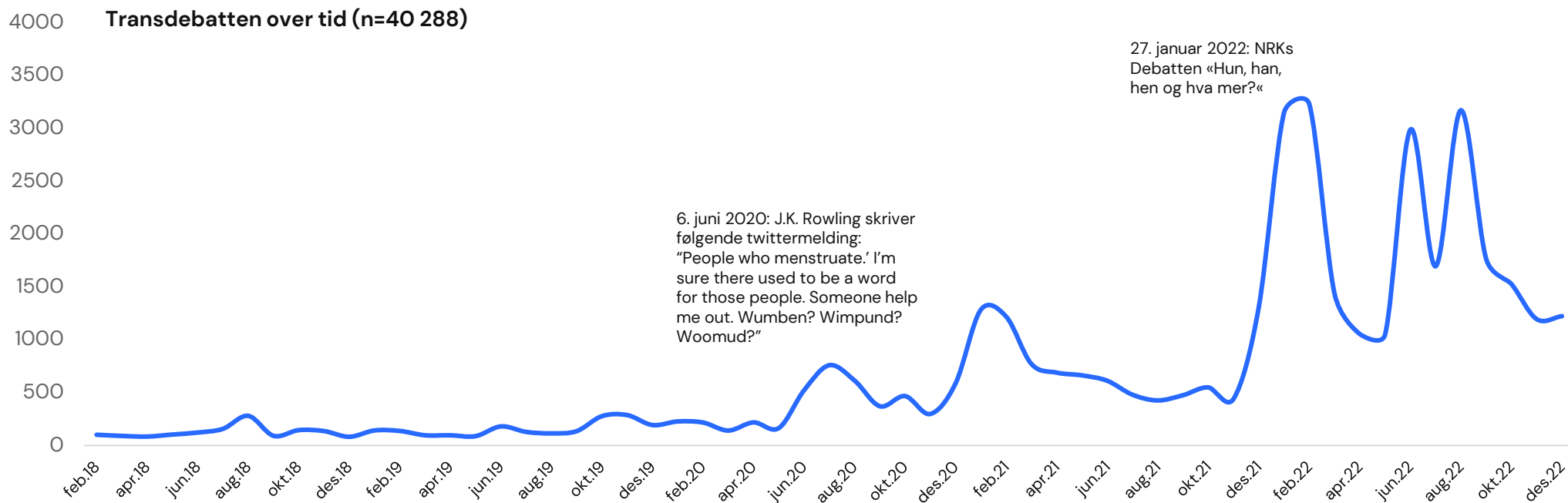
Tidslinje transdebatten

Diagrammet illustrerer omtale av transdebatten på Twitter i tidsperioden 2018 – 2022.

Twittermeldinger som omhandler kjønnsidentitet og transpersoner er få i 2018 og 2019, og det er først i 2020 at vi ser transdebatten øke i omfang og intensitet. I juni 2020, mens covid-19-pandemien herjer i store deler av verden, tar den verdenskjente forfatteren J.K. Rowling til Twitter og skriver en twittermelding som skal bli starten på en stor og svært polarisert debatt mellom transaktivister og enkelte feministgrupper.

Det er tydelig i datasettet at twittermeldinger som omtaler trans økte betraktelig i perioden juni og juli 2020. En annen hendelse som gir tydelig utslag i datasettet er da NRKs Debatten tar opp temaet kjønnsidentitet, den 27. januar 2022.

I likhet med Pride-debatten ser vi også en økning i antall twittermeldinger som omhandler temaer knyttet til transpersoner i juni, juli og august 2022, samtidig som transdebatten generelt utspiller seg med stor intensitet dette året.

En debatt med sterke meningsfellesskap

Transdebatten på Twitter er kjennetegnet ved sterke meningsfellesskap. Meningsfellesskapene både bekrefter hverandres standpunkt innad og er i harde diskusjoner på tvers. Diagrammet viser hvordan de 3 855 twittermeldingene som inngår i den kvalitative analysen av transdebatten fordeler seg. Kun litt over 13% av twittermeldingene har en nøytral tilnærming til saken, hvilket bekrefter hvor polarisert ytringsklimaet er rundt temaer knyttet til trans.

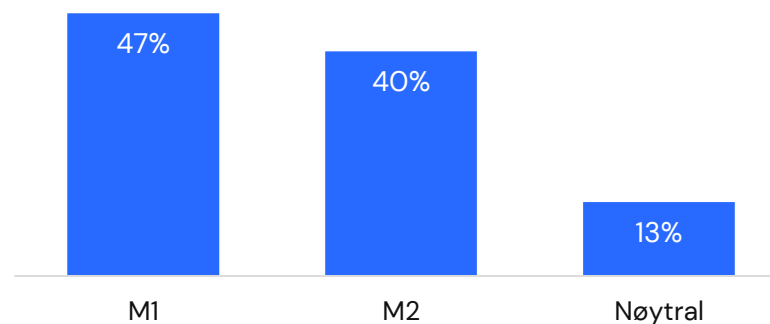
I gruppen vi omtaler som M1 finner vi twittermeldinger som uttrykker alt fra skepsis til svært kritiske ytringer om transpersoner. Eksempelvis finner vi her et spekter av meldinger som fremmer en utelukkende biologisk tilnærming til kjønn, og meldinger som stiller seg kritisk til behandling av barn og ungdom. Men, vi finner også ytringer som omtaler transpersoner på en svært nedsettende måte og eksempelvis fremmer frykt rundt transkvinnens inkludering i kjønnsdelte rom. Av meningsmotstandere omtales denne gruppen ofte som «anti-trans».

I gruppen vi omtaler som M2 finner vi twittermeldinger som uttrykker støtte til transpersoner, men også svært kritiske ytringer om sine meningsmotstandere. Eksempelvis finner vi her meldinger som støtter en åpen og inkluderende holdning til kjønnsidentitet og bruk av pronomen, og meldinger som støtter og heier på transpersoner

som ytrer seg i offentligheten. Men, vi finner også ytringer som stempler meningsmotstanderne som ekle, «TERFs» og transfobiske. Av meningsmotstandere omtales denne gruppen ofte som «transaktivister».

På neste side trekker vi frem et utvalg twittermeldinger som illustrerer typiske ytringer og argumenter som brukes av de ulike meningsfellesskapene.

**Meningsfellesskap i transdebatten på Twitter
(n=3 855)**

Meningsfellesskapene i transdebatten

Transdebatten på Twitter er preget av sterke meningsfellesskap. Under har vi trukket frem et knippe twittermeldinger som illustrerer typiske argumenter, meninger, normer og tematikker som adresseres og brukes i de ulike meningsfellesskapene. Twittermeldinger som ikke tar direkte stilling til de store skillelinjene i debatten, som ser flere sider av debatten, som anerkjenner andre standpunkt, eller som deler kunnskap og lenker uten å ytre egne meninger, er kategorisert som nøytrale.

Meningsfellesskap 1

Kjønn er ganske grunnleggende for mennesker. Det er sånn vi formerer oss, oppfatter andre. Vi føler en sterk kjønnsidentitet fra barnehagen allerede. At vi tvinges til å se bort fra biologisk kjønn er et overgrep på et ganske dyptliggende psykologisk plan
Meldingen illustrerer en utelukkende biologisk tilnærming til kjønn

Menn er menn, kvinner er kvinner. Alt annet er alvorlige psykotiske vrangforestillinger
Delegitimering av transpersoners eksistens

9 av 10 vokser av seg kjønnsdysfori. Pubertetsblokkere derimot bevarer dysforien hos 100% av barna. I 9 av 10 tilfeller skulle kjønnsbytte aldri ha skjedd. 9 av 10 ville utviklet seg naturlig om de fikk vært i fred. Hvordan kan du forsvare det?

Eksempel på kritisk diskurs rundt diagnostisering av barn

Transaktivismen din er beviset. Du krever at kvinner utsettes som kjønn rettssubjekt i loven. Deres kjønnsbaserte rettigheter tatt tilbake. Dette kaller du "transrettigheter". Det sier seg selv at du ikke kan hate kvinner mer enn å kreve dem utsett fra loven og språket.

Kvinnens kjønnsbaserte rettigheter og feminisme settes opp mot transrettigheter

Når menn som sier de er både kvinner og lesbiske slippes inn i kvinnens områder utgjør de en enorm risiko for kvinnens liv og sikkerhet. Har du lest denne? Han fikk tilgang til damegarderoben fordi han sa han var kvinne og lesbisk. Kan du gjette hva han gjorde?
Innpass i offentlige rom

Nøytral

Jeg lurer på hvorfor vi bare har denne diskusjonen om kvinner/transkvinner, og ikke menn/transmenn? Det er like relevant. For et par år siden var jo Torbjørn Røe Isaksen ute og definerte seg som cis-mann. Hvorfor blir det ikke oppstandelse blant menn? Et åpent spørsmål
Åpen tilnærming til debatten

Enig med deg i at det er det viktigste prinsippet :) Men jeg lander på en annen konklusjon om at dette ikke betyr å ta utgangspunkt i (biologisk) kjønn nødvendigvis.
Anerkjennelse av andre standpunkt

Det betyr en mann som identifiserer seg med det kjønn han ble født med. Det er altså motsatt av trans. 😊
Kunnskapsdeling

Jeg tror at i utgangspunktet så vil alle, uavhengig av ståsted, det beste for dem som opplever kjønnsdysfori og kjønnsinkongruens. Men det er uenighet om hva som er det beste.
Ser begge sider av saken

Meningsmangfold er det ikke rom for her. Jeg har terget på meg både venstre og høyre, trans og terf. Da tenker jeg har gjort noe riktig 😊Fri meg fra ekko-kammer.
Refleksjon om selve debatten

Hetsset transkvinne, nå er han dømt i Høyesterett.
<https://t.co/0KvpJOFVtx>
Deling av lenke til avisartikkel uten egen meningsytring

Meningsfellesskap 2

Jeg skjønner ikke dette med at barn blir forvirra av kjønns- og seksualitetsmangfold. Datteren min er fortsatt ikke det minste forvirra av at Fantorangen er ikke-binær, og har ingen spørsmål rundt at Brillebjørn har to mødre.
Støtter at barn skal lære om kjønns- og seksualitetsmangfold

Som cis kvinne har jeg aldri tatt skade av at transpersoner får samme rettigheter som alle andre og blir behandlet på en ordentlig måte. Hvis det virkelig fins folk som mener det så har de møtt lite motgang i livet 🤔👉👈👉👈👉👈
Motsetning til feminister som ser på transkvinnens rettigheter som en trussel mot kjønnsbaserte rettigheter

Folk er virkelig redde for at man skal angre på kjønnsbekreftende behandling. Jeg angreer bare på en ting, at jeg ikke begynte før. Veldig mye før. Så mye smerte det kunne spart meg for da.
Personlige erfaringer brukes for å støtte opp om kjønnsbekreftende behandling

Det er helt forferdelig når folk deler nyheter av noen som begår en ugjerning, og deretter mener å knytte denne ugjerningen til menneskegrupper. Som rasister og høyreekstreme har gjort med mørkhudete og jøder. Nå gjøres dette mot transfolk. Fæl oppførsel.
Motsats til generalisering i «garderobe-debatten»

Bevegelsen med anti-trans er skummel fordi den under dekke av feminisme, taler for en form for bio-essensialisme og et syn der biologi er skjebne. Dette rammer alle mennesker.
Direkte kritikk av meningsmotstandere

De kritiske stemmene i transdebatten øker, mens støtten faller

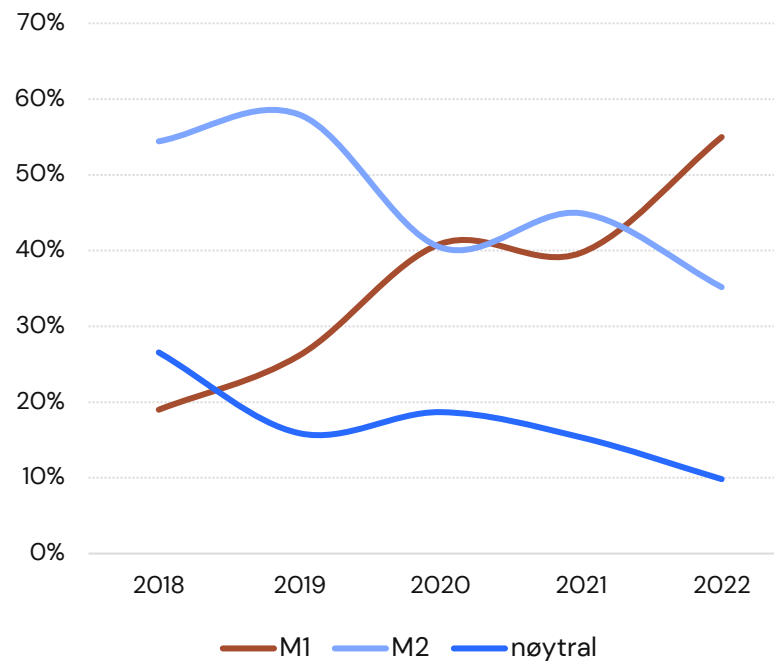
På de foregående sidene har vi sett at transdebatten på Twitter er preget av sterke meningsfelleskap som fører til en polarisert diskusjonsform. Totalt utgjør ytringer som har en kritiske innfallsvinkel til transtematikk (M1) det største volumet i debatten, med 47 prosent av twittermeldingene. Meldinger som uttrykker støtte (M2) utgjør 40 prosent.

Diagrammet viser hvordan andelen twittermeldinger som tilhører de ulike meningsfelleskapene utvikler seg per år. I løpet av femårsperioden finner vi en tydelig dreining i hvilke stemmer som er mest fremtredende i debatten.

Mens støttende ytringer utgjør 55 prosent i 2018, faller andelen til 35 prosent i 2022. Samtidig som andelen meldinger som inngår i M2 synker, finner vi en markant økning i kritiske ytringer i femårsperioden.

I 2018 utgjør de kritiske stemmene i transdebatten i underkant av 20 prosent av ytringene. I 2022 har mer enn halvparten av alle twittermeldingene som inngår i transdebatten en kritisk innfallsvinkel til transpersoner, behandling av kjønnsinkongruens eller andre temaer som inngår i debatten. Vi ser også at andelen nøytrale ytringer faller i femårsperioden.

Andelen twittermeldinger som tilhører de ulike meningsfelleskapene per år (n=3 855)

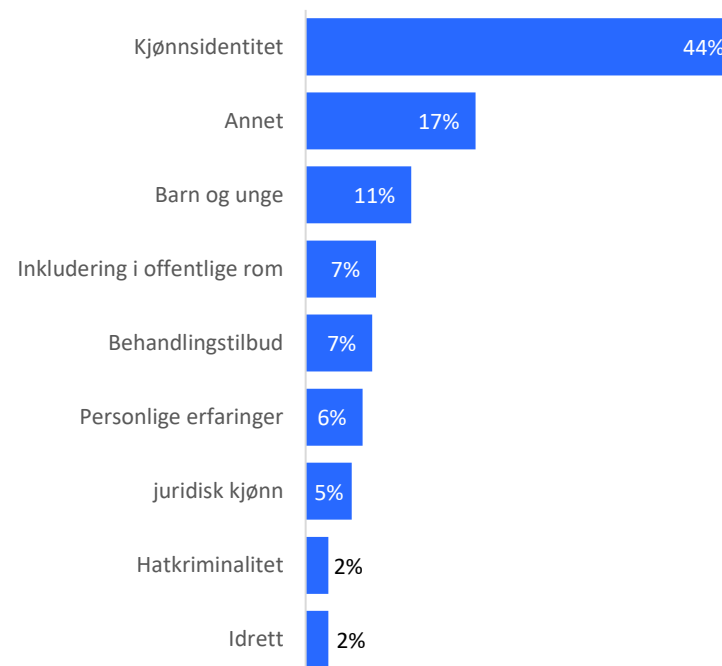
Temaer i transdebatten: Fra biologi til garderober

Debatten om hvilken betydning biologisk kjønn har for å kunne definere seg som mann eller kvinne er gnisten som setter fyr på transdebatten. Det er dette kjernes spørsmålet som vi ser skaper de tydeligste meningsfellesskapene i debatten, og som genererer flest twittermeldinger i analyseperioden.

I diagrammet til høyre ser vi hvordan twittermeldingene som inngår i transdebatten fordeler seg på tema. Over 40 prosent hører inn under temaet «kjønnsidentitet», hvor man diskuterer spørsmålet om i hvilken grad biologien er styrende for kjønnsforståelsen.

Debatten rundt barn og kjønnsinkongruens er en svært fremtredende del av debatten hvor vi ser at tonen til tider er veldig hard og polarisert. Debatten drives frem av meningsfellesskapet som er kritiske til behandling av barn eller ungdom med hormoner og pubertetsblokker. Andre debatter som er fremtredende på Twitter i analyseperioden er inkludering i offentlige rom, der blant annet den såkalte «garderobebatten», og kjønnsdelte soningstilbud for straffedømte blir diskutert. Her brukes det ofte eksempler fra hendelser i utlandet for å underbygge argumentasjonen. Debatten handler nesten utelukkende om transkvinner, og bygger i stor grad på påstander om at kvinners trygghet og sikkerhet er truet av transkvinner.

Temaer i transdebatten (n=3 855)

«Beskytt barna fra radikal kjønnsideologi!»

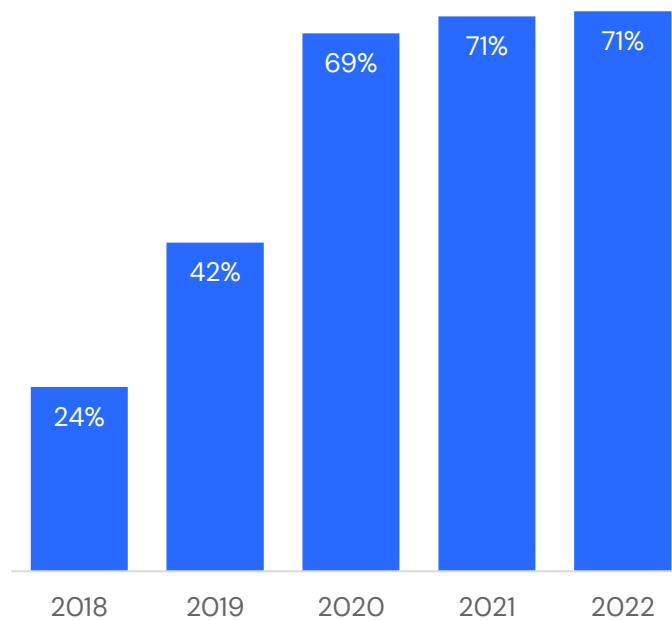
«Løgnen er avslørt. Si nei til Pride. Si nei til skeiv teori og si nei til irreversible medisinske kjønnsinngrep på friske barn og ungdom. Si nei uten skam eller frykt. Si nei for barnas skyld». Sitatet er hentet fra en Twitter-bruker som er kritisk til behandling av barn med kjønnsinkongruens.

Diagrammet viser utviklingen av andelen twittermeldinger som er kritiske når temaet barn diskuteres. I 2022 var over 70% av meningsytringene om temaet kritiske. Dette er et av temaene som er preget av svært steile fronter på Twitter. Den kvalitative analysen viser at diskursen de siste årene domineres av en stor andel kritiske røster.

Spørsmål som diskuteres er blant annet hvordan samfunnet og helsevesenet skal møte og behandle unge mennesker med kjønnsdysfori, og problematisering av de potensielle langvarige konsekvensene av behandling. Vi finner også diskusjoner om skolen og læreplanens tilnærming til kjønnsidentitet, samt statlig finansiering av «rosa kompetanse».

De aller mest ytterliggående stemmene i det kritiske meningsfelleskapet hevder at barn eksponeres for det de kaller «kjønnsideologi» og «settes på transetoget». Foreningen FRI kobles ofte til disse meningsytringene, og beskrives som «translobbyen». Samtidig ser vi argumenter som fremmer viktigheten av at barn og unge får informasjon og kompetanse om seksuell legning og kjønnsidentitet. Dette meningsfelleskapet skriver blant annet om at vi må akseptere barn som de er, og at tilgjengelig informasjon og åpenhet motvirker dårlig psykisk helse blant unge transpersoner.

Andelen kritiske twittermeldinger når barn og kjønnsdysfori diskuteres (n=403)

Sosial smitte: «Don't say gay»

«Vi vet at sosial smitte har ført til en ekstrem vekst i unge som betegner seg som transpersoner», skriver en Twitter-bruker i 2022. Det er mange likheter i den norske debatten om transpersoner på Twitter, og diskursen om transpersoners situasjon og rettigheter andre steder i verden. Argumentasjon som brukes for å legge lokk på samtalen om skeive og transpersoners eksistens og rettigheter i blant annet Polen og Ungarn, samt kristenkonserverve delstater i USA, brukes også av de som er aktive i den norske debatten.

Begrepet «don't say gay» refererer blant annet til «Parental Rights in Education Act» i Florida, som har gjort det ulovlig å diskutere seksuell orientering og kjønnsidentitet «på en måte som ikke er aldersegnet eller utviklingsmessig passende for elevene.» Forbudet gjelder for barn i barnehager og på barneskoler opp til tredjeklasse. Utrykket «don't say gay» beskriver lovgivning som kriminaliserer det å snakke om homofili og kjønnsidentitet, i frykt for at det skal føre til en økning i antall barn som er skeive eller trans.

Også blant norske Twitter-brukere uttrykkes frykt for at økningen i antall barn og unge med kjønnsdysfori skyldes «sosial smitte» og «transideologi». Det hevdes også at det å være født i feil kropp er blitt en trend blant unge. Her trekkes det også paralleller til en mer liberalisert tilnærming til samtaler om kjønn og kjønns mangfold i samfunnet og i skolepensum.

”

Etter min mening er trans kun et skalkeskjul for psykisk syke pedoer og voldtektsmenn 🤡🤡

Dersom du argumenterer for at "transkvinner er kvinner" og mener at den eneste måten man kan finne ut om noen er trans på er "ved å spørre", så tilrettelegger du for overgrep mot barn. Selv om du ikke er klar over det og innser det så legger du ut en rød løper for pervoer.

Det er helt klart barnemishandling. Det finnes ikke transe-barn.. Bare syke fantasier i voksnes hoder som tvinges på barn. Fanten ikke et eneste barn for 10 år siden som var transgender eller annet tull.

Nei, jeg støtter ikke pride! Ikke fordi jeg misliker homofile. Men fordi det er en politisk aksjon for normalisering av at folk kan definere sin egen biologi. Å støtte pride er ikke å støtte homofile, det er å normalisere mental sykdom. Det finnes bare to kjønn. Kvinne og mann.

Hatprat i transdebatten

Intensiteten i transdebatten, og en argumentasjonsform som ofte er preget av få nyanser, kan med høy sannsynlighet oppfattes som krevende og vanskelig for transpersoner og personer som forsøker å finne ut av sin egen kjønnsidentitet, nettopp fordi det er oppfattelsen av egen eksistens som debatteres. Samtidig er det høy terskel for hva som ikke er tillatt å si, også etter at straffelovens § 185 ble endret i 2021 til også å omfatte kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk.

For eksempel er det lov å si at det bare finnes to biologiske kjønn, eller være kritisk til hormonbehandling av barn. Dette kan være perspektiver som er underbygd av vitenskapelige perspektiver, eller meningsytringer som er vernet av ytringsfriheten.¹² Til venstre har vi hentet ut eksempler på twittermeldinger fra transdebatten som går under betegnelsen hatprat etter definisjonen som vi bruker i denne rapporten. I motsetning til ytringer som kan være kontroversielle, men legitime, kan disse ytringene betegnes som svært nedsettende og krenkende mot transpersoner.

I den kvalitative analysen har vi registrert at 1,2 prosent av twittermeldingene som inngår i transdebatten kan karakteriseres som hatprat. I perioden vi har undersøkt (2018 – 2022) hadde Twitter en policy for innholdsmoderering som beskyttet transpersoner på plattformen. En policy som Twitter fjernet i 2023.¹³ Når vi har gått kvalitativt til verks for å undersøke transdebatten har vi sett utallige eksempler på meldinger i en tråd som er markert som slettet av Twitter. Dette indikerer at hatprat som står igjen på plattformen kun er toppen av isfjellet.

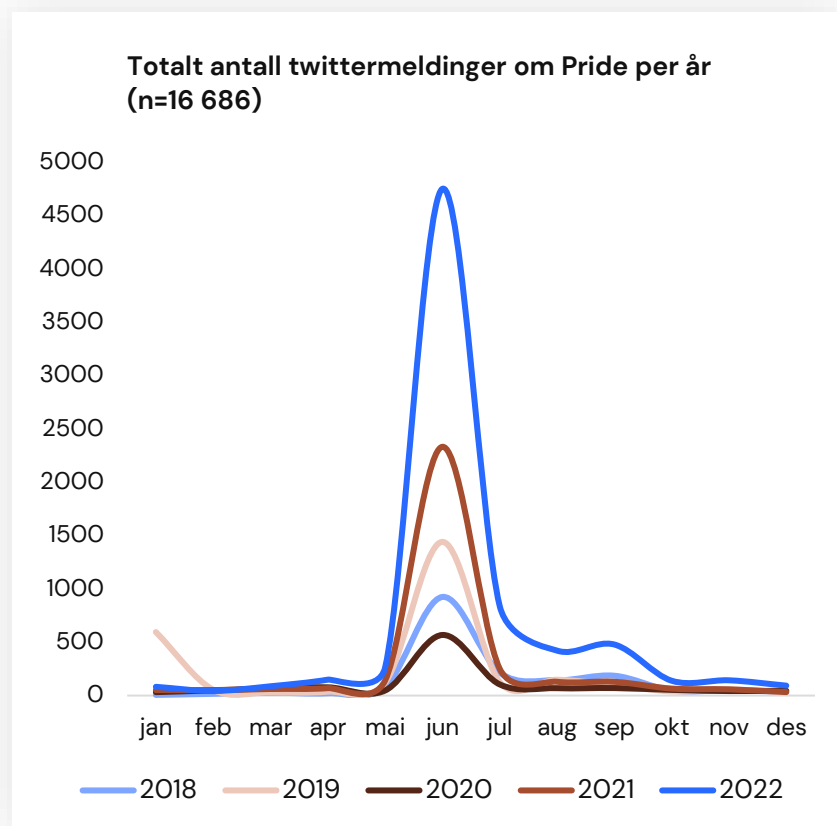
Pride på Twitter

I perioden mellom 2018 og 2022 omtales Pride i godt over 16 000 norske twittermeldinger.

Sammen med transdebatten er Pride et av temaene som engasjerer Twitter-brukerne mest når det kommer til skeiv tematikk. Det er viktig å påpeke at tidsperioden vi har undersøkt inneholder flere hendelser som har påvirket gjennomføringen av Pride og potensielt også påvirket ordskiftet og volumet i omtalen. Koronapandemien setter en stopper for flere fysiske Pride-arrangementer og parader i Oslo og andre byer i 2020 og 2021. I 2022 påvirkes gjennomføringen av Pride av en målrettet terrorhandling mot det skeive miljøet. Pride-arrangementer avlyses derfor av sikkerhetshensyn og paraden i Oslo erstattes av «regnbuetog» og støttemarkeringer.

Diagrammet viser omtalen av Pride på Twitter per måned fra 2018 til 2022. Som vi ser henger omtaletoppene klart sammen med den offisielle Pride-måneden juni. Dette gjelder også i årene med unntakstilstand og «digital Pridefeiring». Særlig i 2022 ser vi at omtalen av Pride eksploderer på Twitter i juni. Samtidig som en stor del av omtalen er relatert til terrorangrepet, omtales Pride betydelig mer også i forkant av angrepet dette året.

På de neste sidene skal vi se nærmere på hvilke diskurser som dominerer omtalen av Pride i femårsperioden.

Pride: Fra støtte til ideologisk kamp

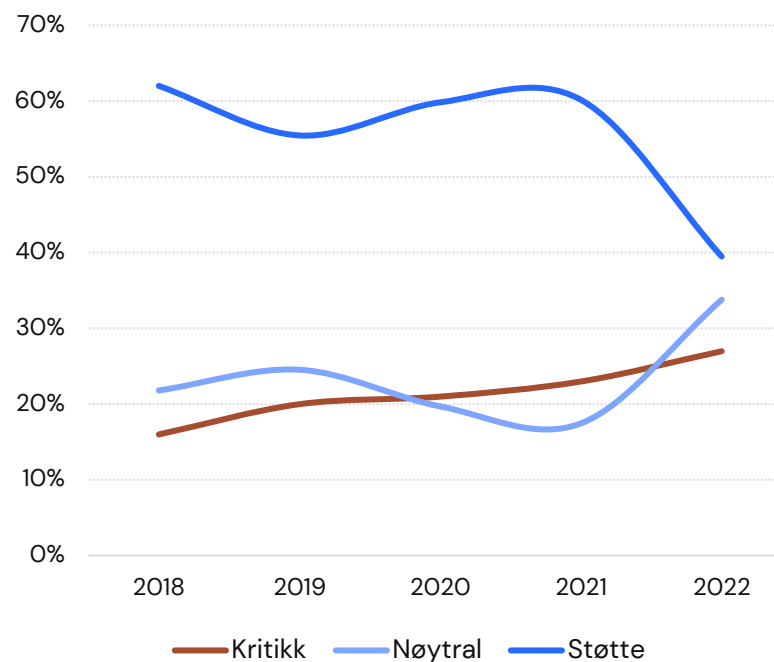
En kvalitativ gjennomgang av drøyt 1700 twittermeldinger som omhandler Pride viser at Pride i stadig større grad er under debatt i løpet av femårsperioden.

Totalt inneholder hver femte ytring som omhandler Pride kritikk av arrangementet, arrangørene, paradene eller verdiene og budskapet som Pride representerer. Andelen kritiske ytringer går opp for hvert år i analyseperioden, fra 16 prosent i 2018 til 27 prosent i 2022. Mens andelen kritiske ytringer øker i perioden, faller andelen støttende og positive ytringer.

Med støttende meldinger menes alt fra positive ytringer om Pride-budskapet, til privatpersoners positive opplevelser med Pride-feiring, og støtte til det skeive miljøet etter terrorangrepet i Oslo 25. juni 2022. I forbindelse med terrorangrepet ser vi også en økning i nøytrale ytringer der det refereres til hendelsene.

Det er nærliggende å anta at det relativt store fallet i støttende meldinger henger sammen med fremveksten av en stadig hardere og mer kritisk diskurs rundt Pride. På grunn av dette er det sannsynligvis flere som trekker seg fra debatten fordi det oppleves for krevende. Dette gjelder særlig for skeive selv, som føler seg mer utrygge i dagens ytringsklima.

Andelen twittermeldinger med kritikk og støtte til Pride per år (n=1 720)

«Det er på tide at vi stopper disse sjuke Pride folka»

Er det virkelig slik at stadig flere i Norge vil stoppe Pride? I dette avsnittet vil vi oppsummere hva som kjennetegner kritikken mot Pride, og hvorvidt vi finner noen diskursive endringer i femårsperioden.

Et tilbakevendende argument i kritikken mot Pride er at paraden er for utagerende, og at dette bidrar til *større skepsis* mot både Pride og skeive. Dette underbygges med at skeive lever ut seksuelle fantasier i paraden og at den preges stadig mer av «sexavvikere» og perverst innhold, heller enn «kjærlighetsbudskapet». I denne sammenhengen blir Pride ofte omtalt som et sirkus. Et annet kritisk spor, som også går tilbake til 2018, er at homofile i Norge har det så bra at en feiring og markering virker unødvendig. Folk begynner å gå lei av skeives markeringsbehov.

Utover i femårsperioden ser vi at noen spesifikke diskurser vokser og får større fotfeste. Dette gjelder blant annet at Pride i sin nåværende form ødelegger for «vanlige homofile». Denne debatten er kjennetegnet ved at den også skaper splittelse blant skeive. At skeive grupper settes opp mot hverandre ser vi også når transdebatten i større grad inntar diskusjonen om Pride.

Flere ytrer at fokuset på transpersoner «er ødeleggende for homosaken», og at Pride har gått fra å handle om hvem man elsker til kjønnsidentitet. Det første er for mange som deltar i debatten enklere å stille seg bak.

Nært beslektet med denne diskursen er et stadig større fokus på hvordan Pride er ødeleggende for barn. Her står ideen om at Pride har blitt politikk, som påtvinges barn i barnehager og skoler gjennom FRI og Rosa Kompetanse, sterkt. Her bruker kritikerne argumenter om at Pride og FRI jobber mot den tradisjonelle familien og ødelegger fysisk friske barn med pubertetsblokkere. I datamaterialet finner vi også eksempler på at Pride i økende grad assosieres med seksualisering av barn og pedofili. Dette er en type argumentasjon som er gjenkjennbar fra andre land som i økende grad har stemplet Pride bevegelsen som autoritær og farlig.

Oppsummert viser Twitter-debatten de siste fem årene fremveksten av et mer kritisk syn på Pride, der man tillegger Pride et stadig mer ideologisk motiv. På neste side har vi hentet ut eksempler på meldinger som illustrerer de ulike argumentene som brukes mot Pride.

”

Nå kan de faen meg slutte med å trykke ned alt i halsen på folk. Om folk elsker andre av samme kjønn helt greit, men nå er vi lei. FUCK PRIDE!

Helt enig i det. Jeg har en god kamerat som er homofil, og han er utrolig oppgitt over de som får deler av pride-toget til å ligne et galehus. Han mener det ødelegger for saken deres.

Godt eksempel på hvordan homobevegelsen har sabotert for seg selv gjennom å støtte transbevegelsen. Homokampen var vunnet helt og fullt og folk digget Pride. Men nå står alt som var vunnet i fare, for transbevegelsen er samfunnsskadelig, og det går ikke an å se bort fra det.

Pride er en voksende fascistbevegelse som kidnapper dine barn og åler seg inn i barnehager og skoler. Og ulovlig indoktrinering. Voksne kan selv ta stilling til dette fanskapet, ikke barn.

Da må dere hjelpe oss å forstå Pride. Hvor går grensen til pedofili? Finnes det noe klar grense eller er det totalt flytende det også?

Konverteringsterapi på dagsorden

Våren og sommeren 2019 tar flere politiske partier opp praksisen med konverteringsterapi og «sjelesorg» i kristne miljøer. Det er imidlertid med VGTV-serien «Homoterapi», som kommer ut senere samme år, at konverteringsterapi for alvor blir satt på debattagendaen i Norge. Hvorvidt det skal forbys ved lov å bruke samtalerapi til å endre personers seksuelle legning er en av de største politiske debattene med direkte påvirkning på homofile og skeives levekår i perioden vi har undersøkt.

Diagrammet til høyre viser totalt antall twittermeldinger som diskuterer konverteringsterapi per måned fra 2019 til 2022. Tekstboksene illustrerer hvilke hendelser som utløser toppene i debatten. Som nevnt diskuteres konverteringsterapi i liten grad før Morten Hegseth og VGTV setter tematikken på dagsorden i november 2019. I 2018 finner vi ingen treff på tematikken blant norske Twitter-brukere.

De to neste toppene i Twitter-debatten kommer i forbindelse med Solberg-regjeringens lovforslag om å forby konverteringsterapi for personer under 16 år (juli 2021) og Støre-regjeringens utspill om et totalforbud mot konverteringsterapi (juni 2022).

«Det er ingen som blir tvunget til homoterapi»

Overskriften er hentet fra en twittermelding som inngår i debatten om konverteringsterapi. Meldingen representerer et av argumentene som ofte brukes av dem som er kritiske til et forbud. «Folk søker samtaleterapi av egen fri vilje», «det gjelder kun en liten gruppe av befolkningen» og problemstillingen «blåses opp», er andre lignende argumenter som brukes. Andre argumenterer for at et forbud bryter med prinsippene i et liberalt demokrati og er angrep på individets selvbestemmelse.

I 2022 ser vi at argumentasjonen mot konverteringsterapi i større grad også blir et innlegg i transdebatten. I visse tilfeller blir begrepet også fylt med et annet innhold. Spørsmålet som stilles er hvorvidt det å «operere bort homofile og lesbiske» også er en slags konverteringsterapi som støttes av regjeringen, og at homofile barn blir utsatt for konverteringsterapi eller såkalt «transing».

I den kvalitative analysen vår finner vi at én av fem twittermeldinger som omhandler konverteringsterapi er negative til et lovforbud, eller på andre måter uttrykker at det ikke er grunn til å avvikle konverteringsterapi.

Halvparten av twittermeldingene vi har undersøkt kvalitativt om tematikken inneholder tydelig støtte til skeive, ofte gjennom støtte til et lovforbud. Særlig i forbindelse med «Homoterapi»-serien uttrykkes det mye motstand mot praksisen. Sammenlignet med debattene rundt Pride og transpersoner ser vi en større grad av støtte til skeive i denne debatten, ofte underbygget med en kritikk av kristne miljøer.

Et klart mindretall av profiler dominerer volumet av debatten

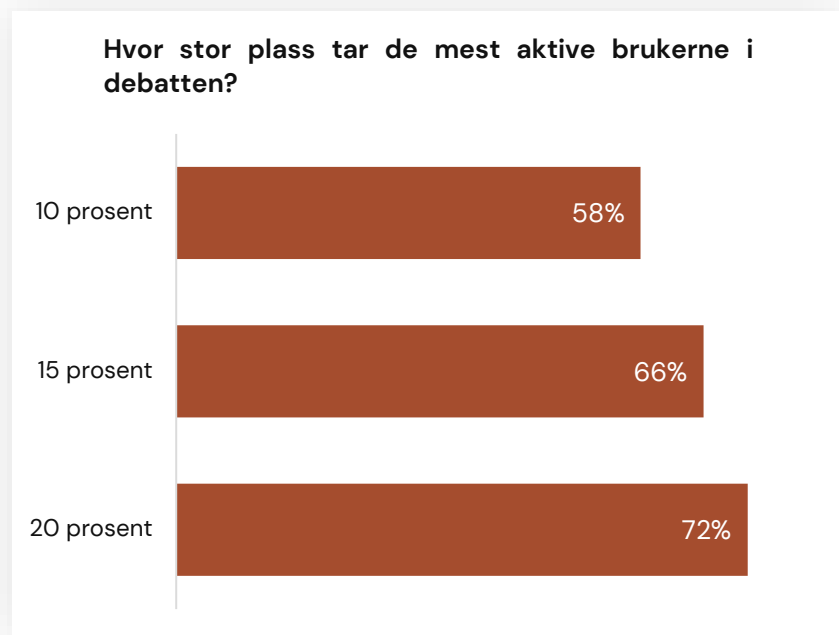
Bak de 91 396 twittermeldingene som inngår i datagrunnlaget vårt, finner vi 12 970 unike Twitter-profiler. Da formålet til analysen har vært å se på trender i debatten, har vi ikke undersøkt hvilke offentlige profiler som står bak disse meldingene.

Det er likevel interessant å undersøke hvor stor andel som står bak omfanget av debatten. Vi har valgt ut de som har vært mest aktive i perioden (minst 5 twittermeldinger) og sett på hvordan volumet av twittermeldinger fordeler seg.

Av de 2 571 profilene som har vært mest aktive i perioden, finner vi at de 10% mest aktive profilene står for 58% av innholdet.

Ytterligere 20% av de mest aktive profilene står for 72% av innholdet.

Tallene indikerer at et klart mindretall av Twitter-kontoer står for en stor del av ytringene om skeive, inkludert transpersoner.

5

Resultater fra Facebookanalysen

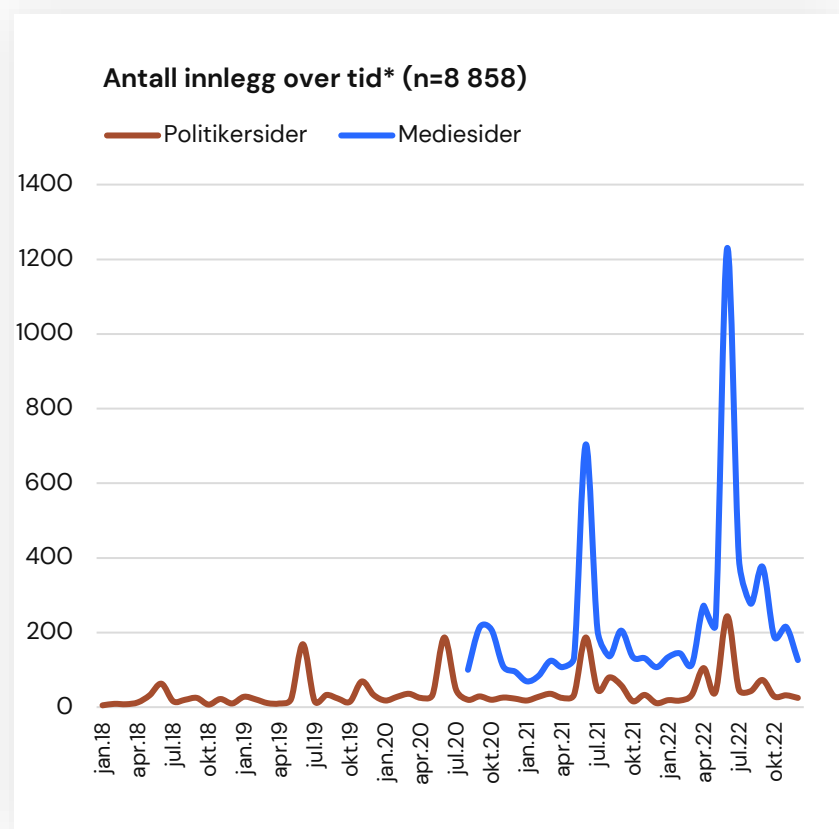
Hvor mye poster politikerne & mediene om skeiv tematikk?

Diagrammet til høyre viser antall Facebook-innlegg som norske medier og politikere har postet om skeiv tematikk i periodene vi har undersøkt. Som vi ser publiserer mediene betydelig flere innlegg enn politikerne i den sammenlignbare perioden (1. august 2020 – 31. august 2022). Dette må ses i sammenheng med mediens kjernefunksjon som innholdsprodusenter, der publisering av innhold på Facebook er en vanlig praksis.

Til tross for ulikt publiseringsvolum følger både mediene og politikerne et tydelig mønster når de omtaler og engasjerer seg i skeiv tematikk. Det er i tidsperioden rundt den offisielle Pride-måneden i Norge at det postes flest innlegg. Økningen i omtale i juni i de ulike årene henger sammen med generell omtale av Pride-arrangementer, samt at skeive spørsmål kommer på dagsorden når det hektes på Pride.

Den store økningen i publiserte innlegg i juni 2022 må også ses i sammenheng med terrorangrepet i Oslo som genererte et stort antall oppslag i mediene. Men også i forkant av denne hendelsen publiserte mediene flere innlegg i 2022, sammenlignet med 2021.

Den største endringen hos politikersidene ser vi når vi undersøker utviklingen i hele perioden. I 2018 publiserte politikersidene 230 innlegg, mens tilsvarende i 2021 og 2022 er henholdsvis 573 og 708 innlegg.

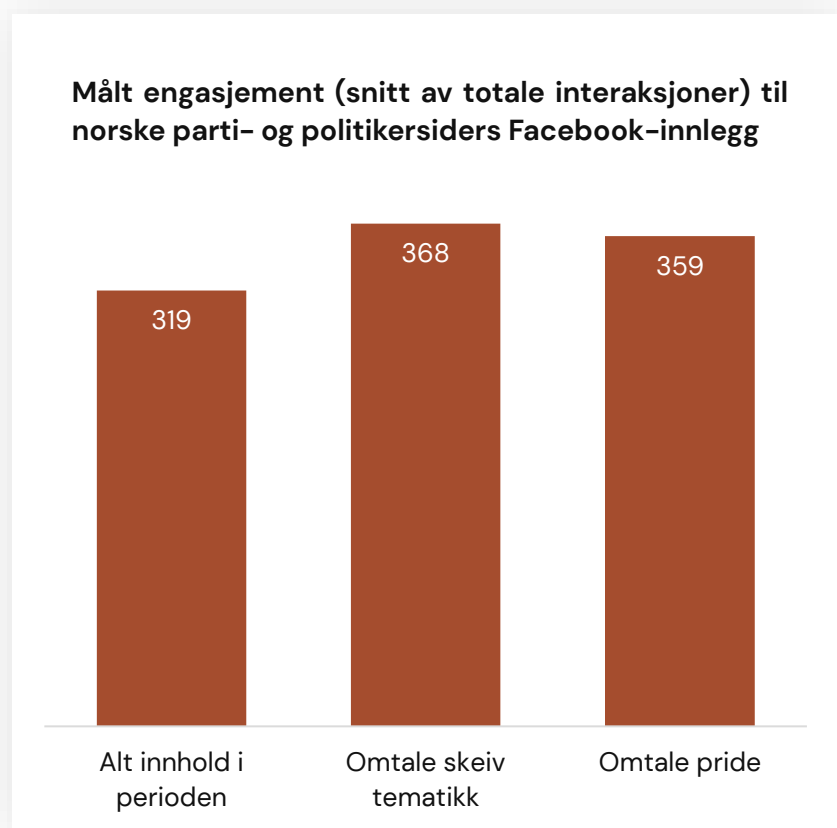
*For parti- og politikersidene er analyseperioden 1.1.2018 – 31.12.2022, mens for mediesidene er analyseperioden 1.8.2020 – 31.12.2022

Skeiv tematikk skaper mer engasjement

For å undersøke i hvilken grad det vekker engasjement når norske politikere ytrer seg om skeiv tematikk har vi sammenlignet totale interaksjoner til disse postene med annet innhold som publiseres på parti- og politikersidene. Med totale interaksjoner menes summen av kommentarer til innlegget, delinger av innlegget, samt reaksjoner i form av emoji'er.

Diagrammet til høyre viser at et innlegg på parti- og politikersidene om alle mulige tematikker i gjennomsnitt genererer 319 reaksjoner (målt engasjement). Når politikerne skriver om skeiv tematikk, det vil si alt fra Pride til diskriminering av skeive og kjønnsidentitet, øker det gjennomsnittlige engasjementstallet til 368 interaksjoner. Hvis vi ser på innlegg om Pride spesielt får disse i gjennomsnitt 359 interaksjoner. Det betyr at skeiv tematikk i gjennomsnitt engasjerer følgerne mer.

En mulig forklaring på det høye engasjementet for skeive spørsmål kan være at tematikken vekker følelser og at ytringene ofte vinkles som verdispørsmål. At vi ser en større polarisering i synet på blant annet Pride og behandling av kjønnsinkongruens i perioden kan også forklare hvorfor vi finner et økt engasjement.

Innlegg fra norske politikere og medier som har skapt mest engasjement på Facebook 2018 – 2022

Per-Willy Amundsen
30 June 2021 · 🌐

Jeg feirer ikke Pride. Det er ikke noe jeg kunne tenkt meg å gjøre. For det første, det finnes kun to kjønn: mann og kvinne, ikke tre, slik FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold mener, i strid med all biologisk vitenskap. Men verre, de har fått tilgang til å påvirke våre barn med sin radikale ideologi. Det må stoppes.

Dersom FRI er opptatt av homofiles rettigheter, bør de kanskje engasjere seg litt mer i det som skjer i muslimske land, ikke konstruerte problemer her hjemme. Men det er sikkert enklere å snakke om «mangfold», så lenge det ikke koster noe.

Disse landene gir homofile dødsstraff: Afghanistan, Sudan, Pakistan, Saudi-Arabia, Iran, Irak, Mauritania og Yemen. De har alle det til felles at det er muslimske land.

Pride og FRI får kun troverdighet den dagen de forsøker å gjøre noe med dette. Problemet er selvsagt at dette alle er muslimske land. Og Pride kan jo ikke tillate seg å kritisere Islam.

Gjør hva dere vil, ha sex med de dere måtte ønske. Norge er et fritt land. Men ærlig talt: ha noen prinsipper som handler om mer enn oppmerksomhet. Ta et oppgjør med islam.

👍👎 3.6K 2.9K comments 258 shares

TV 2 Nyheter
19 January 2021 · 🌐

Vekker sterke reaksjoner.

TV2.NO

I harnisk over Øde sine meninger rundt homofil ekteskap
GOD KVELD NORGE (TV 2): 1 ukens «Farmen kjendis» sier Øde Nerdrum (25) at homofile ikke b...

👍👎 1.6K 1.9K comments 32 shares

Erna Solberg
18 June 2021 · 🌐

Kjærlighet er kjærlighet! 🇳🇴🌈

Det er viktig å feire at alle skal få være den de er og elske den man vil. Den kommende uken setter regnbuens farger sitt preg på Norge. Festen blir annerledes, men kampen er fortsatt like viktig som før.

Jeg ønsker alle en gledelig pride 🥰

👍👎 3.5K 1K comments 72 shares

NRK Nordland
9 January 2022 · 🌐

Pronomen «hen» havner snart i ordboka 📖 men mange vil allerede bruke et nytt pronomen - de eller dem 🗨️

NRK.NO

Ravn (19) er hverken han, hun eller hen: – Vil helst bli kalt de
2022 kan bli året «hen» kommer inn i ordboka. Men ungdom foretrekker allerede et nytt pron...

👍👎 2.8K 2.7K comments 88 shares

Like Comment Share

Tønsbergs Blad
2 June 2022 · 🌐

Synes du Pride-flagget bør heises på Slottsfjellet 🇳🇴🌈

TB.NO

(+) Nektet å heise Pride-flagget på Slottsfjelltårnet

👍👎 6.4K 10K comments 56 shares

Like Share

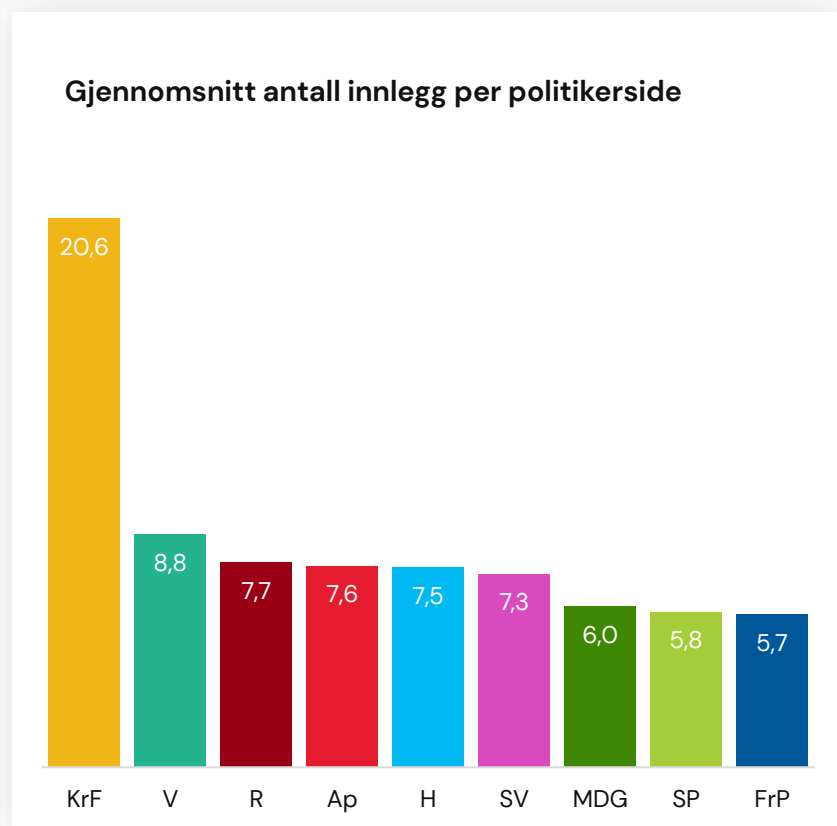
Tønsbergs Blad limited who can comment on this post.

Hvilke partier skriver mest om skeive?

Diagrammet viser hvor mange innlegg representantene for de ulike politiske partiene i snitt har postet om skeiv tematikk i femårsperioden. Mens parti- og politikkersider som tilhører Venstre i snitt har postet 8,8 innlegg, er tilsvarende for FrP-sider 5,7 innlegg.

Når vi ser på gjennomsnittet for publiserte innlegg er det relativt små forskjeller i engasjementet for skeiv tematikk på partinivå. Med ett betydelig unntak; politikkersider som tilhører KrF. Dette henger sammen med at engasjementet for skeiv tematikk i stor grad følger enkeltpolitikere, heller enn partier. KrFs soleklare førsteplass henger nesten ene og alene sammen med Truls Olufsen-Mehus sin betydelige produksjon av innlegg som omhandler verdipolitikk på dette feltet. Uten Olufsen-Mehus publiserer parti- og politikkersider som tilhører KrF i snitt tre innlegg hver.

På grunn av Olufsen-Mehus engasjement er KrF partiet som har postet desidert flest innlegg om temaet kjønnsidentitet. Disse utgjør nesten 40 prosent av alle innlegg som omhandler transdebatten på politikkersidene. De andre partiene poster flest innlegg om Pride. Målt i absolutte tall er det Ap som poster flest innlegg om Pride.

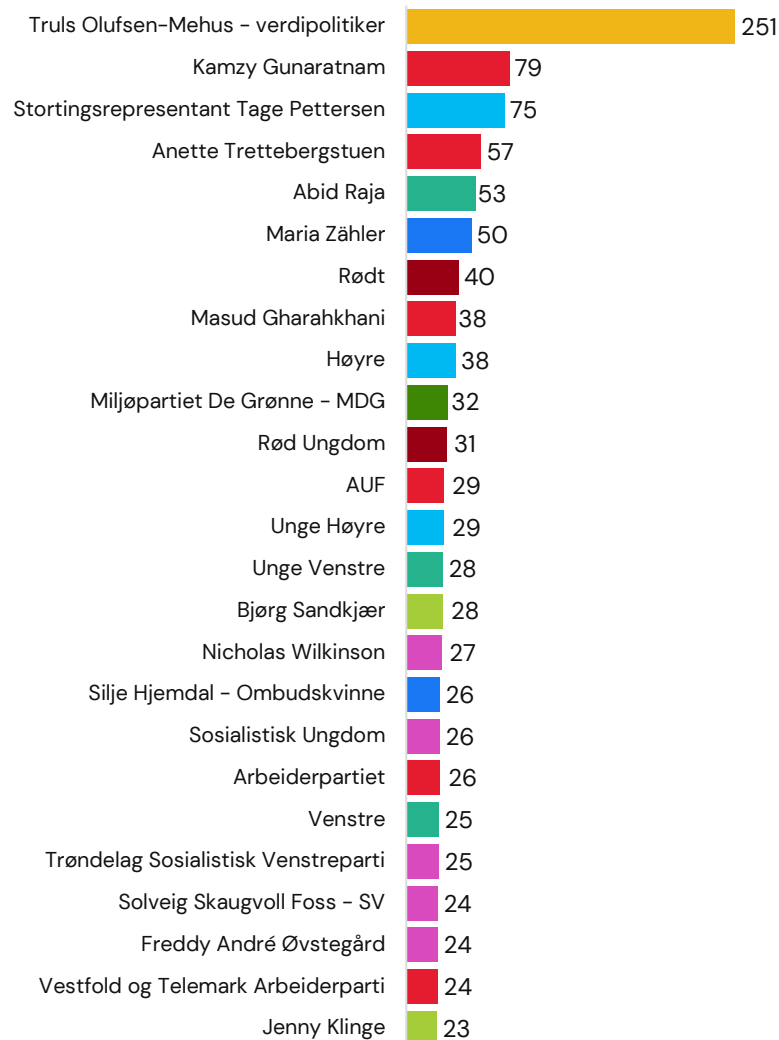

Enkeltpolitikere, fremfor partier

Diagrammet viser hvilke norske parti- og politikersider som har postet flest innlegg om skeiv tematikk. Politikere fra syv ulike partier er representert i topp ti. Dette kan tyde på at engasjementet følger enkeltpolitikere og politiske roller, mer enn partitilhørighet.

Som nevnt er det ingen annen norsk politikerside på Facebook som kan måle seg med engasjementet for skeiv tematikk som vi finner hos Truls Olufsen-Mehus (KrF). I løpet av femårsperioden har Olufsen-Mehus publisert 251 innlegg om skeiv tematikk. Brorparten av Olufsen-Mehus' innlegg er relatert til kritikk av skeiv ideologi og radikal kjønnsideologi. Olufsen-Mehus er særlig kritisk til det han omtaler som indoktrinering av barn og unge og hvordan dette har blitt en stor del av Pride.

Politikersider med flest innlegg

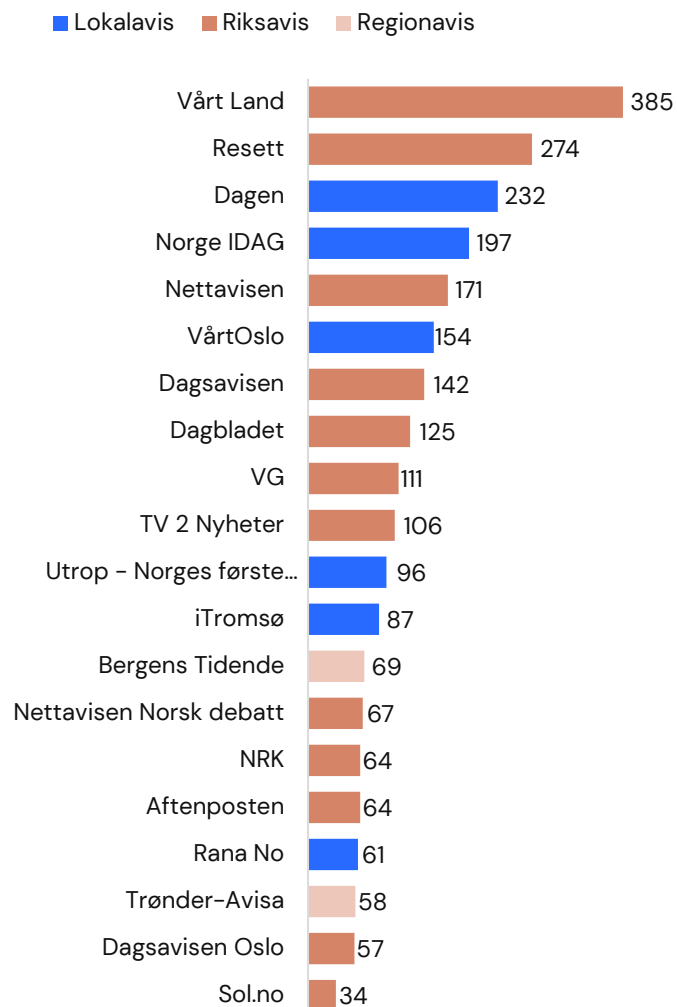
Kristne mediesider publiserer mest om skeiv tematikk

I perioden august 2020 til desember 2022 har 298 ulike norske riks-, region- og lokalmedier publisert over 6 500 Facebook-innlegg som lenker til oppslag om skeiv tematikk. Det er imidlertid store variasjoner i antall innlegg de ulike mediene publiserer. Mens 64 medier har publisert tre eller færre innlegg, har mediesiden med flest innlegg, Vårt Land, publisert hele 385 innlegg om skeive.

Diagrammet til høyre viser at også to andre kristne aviser, Norge IDAG og Dagen, skiller seg ut med mange innlegg om skeiv tematikk. Et gjennomgangstema hos de kristne avisene er debatten rundt homofilt samliv og hvordan dette kan forenes med kristen teologi. Kjønnsideidentitet diskuteres også i noe grad hos disse avisene, mest hos Norge IDAG. I flere av oppslagene formidles det kritikk av «radikal kjønnsideologi».

Målt i gjennomsnitt er det riksmedienes Facebook-sider som poster flest innlegg om skeiv tematikk. Disse poster i gjennomsnitt 42 innlegg hver, mens tilsvarende for lokal- og regionavisene er henholdsvis 17,6 og 18,8 innlegg i perioden vi har målt.

Nyhets- og mediesider med flest innlegg om skeiv tematikk (topp 20)

”

KVALMENDE SYGT. Det er da LOGIK, at verden er SÅ PILRÅDDEN som den er, når den omfavner det unaturlige i lgbt. Få dog noget Guds respekt og Guds frygt.

For min del kan pride flagg være i fred det er verre for muslimer å se en prideflagg de hater jo homser og lesper. Etter koranen er det dødsstraff å være homofil.

Hva feiler det henne? Gud har skapt oss som 2 kjønn hvor dum går det å være?

Men homser burde ikke fått lov til å gifte seg i kirken foreksempel de står klart og tydelig i bibelen. Så mener jeg da att man skal ikke feire homser. Dem som er det kan gjerne være det men da må dem også ta konsekvensen av det. Ikke sippe og klage på ditt og datt dem har fått alt for mye fordeler i dette landet

Be om unnskyldning?? WTF? Dere har kneblet og voldtatt den norske kirke, tvunget de til å endre på grunnleggende bibelsk lære, drevet ut prester og andre som lærer hva Bibelen lærer fra begynnelse til slutt!! Og nå skal de be DERE om unnskyldning...latterlige tullinger, hva med å gå inn i det muslimske miljøet hvor homofile virkelig blir krenket? Men det tør dere ikke! Nei fortsett å slå den som ligger nede, det er kulturen deres!

I religionens navn

Meningsytringene som vises til på denne siden er hentet fra kommentarfelt under innlegg som politikere- og medier har lagt ut på Facebook om skeiv tematikk i perioden 2018 – 2020.

Samtalen om skeive, inkludert transpersoner, på Facebook er ofte omtalt i sammenheng med religion, hvor det argumenteres for å bevare kristenkonserverte verdier. Dette kan ses i sammenheng med at det er kristne aviser som poster flest innlegg om skeiv tematikk og at en kristen politiker er den desidert mest aktive. Har kristne kuppet debatten om skeive på Facebook? Diskusjonen omhandler i store trekk:

- bibelsk fortolkning, som eksempelvis forbud mot homoseksuelle handlinger
- tradisjonell familieforståelse, som eksempelvis at ekteskapet skal være mellom mann og kvinne
- naturlig orden, som eksempelvis biologiske argumenter og forplantning
- bekymringer for samfunnets tradisjonelle verdier og moral

En annen tendens som i stor grad er synlig på Facebook, er at kommentarfeltet under innlegg om skeiv tematikk skli over i krenkende eller nedsettende kommentarer om muslimer. Det er spesielt i etterkant av terrorangrepet i Oslo i juni 2022 at denne samtalen gjør seg gjeldende. Dette er et eksempel på hvordan minoritetsgrupper settes opp mot hverandre.

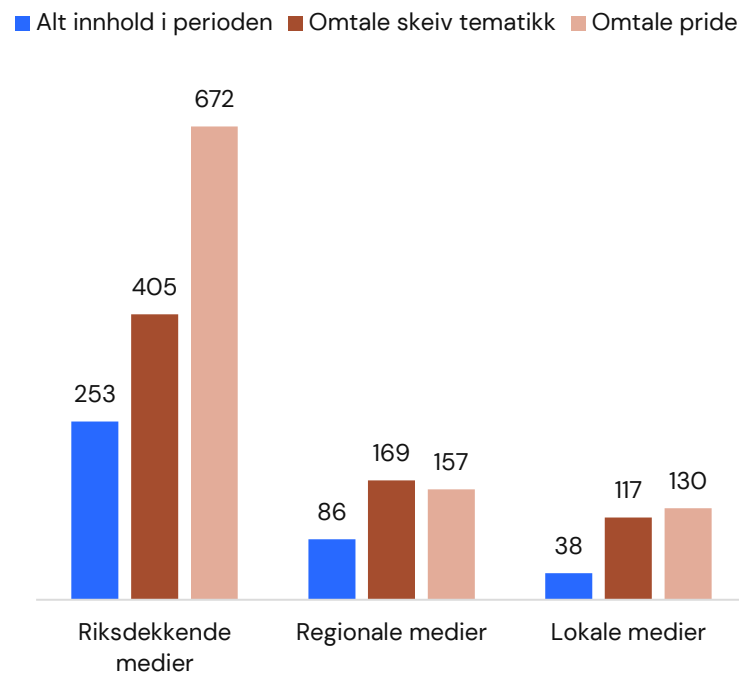
Pride skaper stort engasjement på mediesidene

Vi har tidligere sett at Facebook-brukerne i gjennomsnitt engasjerer seg mer når norske politikere skriver om skeiv tematikk, sammenlignet med andre temaer. Når vi undersøker totale interaksjoner på mediesidenes innlegg ser vi en enda tydeligere sammenheng mellom skeiv tematikk og engasjement.

Diagrammet viser at det vekker særlig engasjement når de riksdekkende mediene poster innlegg om Pride. Mens et innlegg på Facebook-sidene til riksdekkende medier i snitt får 253 interaksjoner, øker snittengasjementet til 672 når innlegget handler om denne tematikken.

Både i 2021 og 2022 er det oppslag om heising av Pride-flagg på offentlige flaggstenger som særlig skaper debatt og reaksjoner i kommentarfeltene til riks- og lokalmedier. Hos de regionale mediene ser vi at også Facebook-innlegg om kjønnsidentitet er blant de som har skapt mest debatt og interaksjoner.

Målt engasjement (snitt av totale interaksjoner) til norske mediers Facebook-innlegg

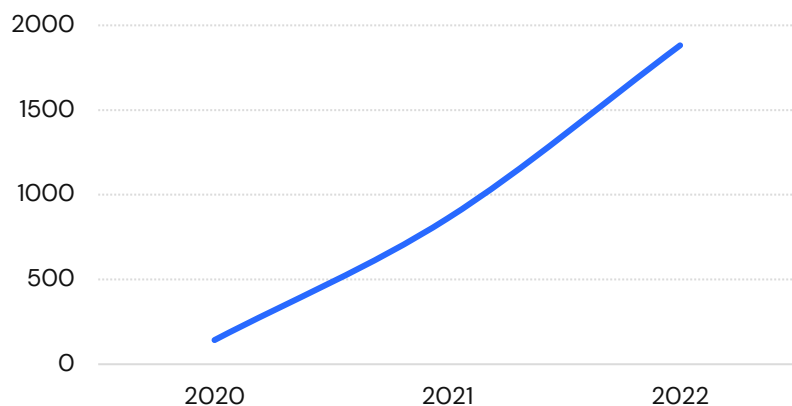
Hvor stor er debatten om Pride på Facebook?

Vi har tidligere sett at Pride i økende grad blir gjenstand for diskusjon på Twitter i 2021 og 2022. Også på mediernes Facebook-sider peker kurven rett opp for antall publiserte innlegg om Pride fra 2020 til 2021. Dette kan indikere at mediene i økende grad setter Pride-tematikk på dagsorden. En del av volumet i 2022 må ses i sammenheng med oppslag om terrorangrepet i Oslo i juni, men også i forkant av angrepet omtales Pride betydelig mer i 2022. Mens mye av omtalen i etterkant av angrepet dreier seg om Pride-markeringer og solidaritet med det skeive miljøet, har innleggene i forkant et sterkere debattelement.

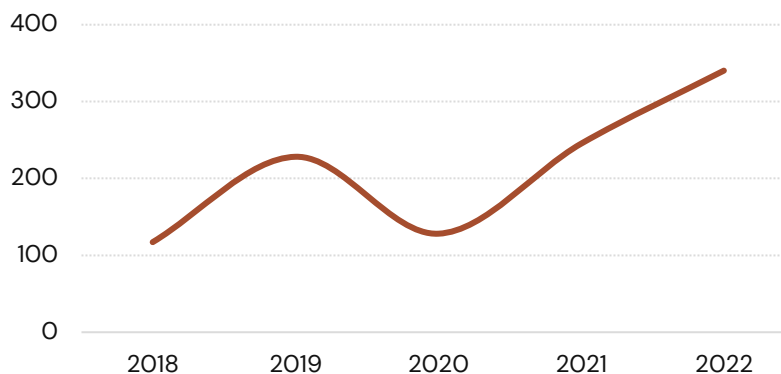
I likhet med diskusjonen på Twitter publiserer mediene innlegg som tar opp kritikken av Pride-markeringer i barnehager og skoler, regnbueflagget på offentlige flaggstenger og hvorvidt det er yringsrom for å komme med kritikk av Pride i Norge.

Også på parti- og politikersidene ser vi at antall publiserte innlegg om Pride er på sitt høyeste i 2022. Det er politikere fra Ap og KrF som poster flest innlegg om Pride. For begge partier kommer aktiviteten i stor grad i juni. Mens Ap-politikerne poster innlegg med fokus på feiringen og markeringen av Pride, er KrF mest opptatt av å diskutere den ideologiske siden av Pride.

Antall innlegg om Pride på mediesider på Facebook aug. 2020 – 2022 (n=2885)

Antall innlegg om Pride på parti og politikersider på Facebook 2018 – 2022 (n=1058)

”

dere homser og lesber transer og annet kan feire så mye dere vill bare ikke bruk offentlige flaggstenger til dette stengene er forbeholdt det norskeflagg

Kun Norske flagg på Norske flaggstenger. Merkelig for ett behov enkelte har for å vise att dei er homser. Er ikke det bare å være homo da og ikke prakke det på alle andre ?

Hva er det som gjør homser og lesber så spesielle at de skal ha eget flagg, og egen festival og få penger fra Staten i tillegg?? Er stolt av å være en hvit heterofil mann jeg, og kunne også tenkt meg litt støtte til oss som er heterofile, men sier du noe negativt om pride, da blir man stemplet som idioter.

Gi meg alle homoflaggene og jeg skal lage det største og flotteste bålet for å brenne de opp på!!

«Nekter å heise Pride-flagget på Slottsfjelltårnet»

Overskriften er hentet fra Tønsbergs Blad (02.06.2022) og tilhører innlegget med skeiv tematikk som har generert aller mest aktivitet i kommentarfeltet på Facebook i analyseperioden.

Av de 20 mest kommenterte Facebook-innleggene om skeiv tematikk handler så mange som halvparten om heising av Pride-flagg. Det er nærliggende å anta at det store engasjementet rundt dette temaet kommer av at «flaggdebatten» oppsummerer flere av de mest fremtredende diskursene rundt skeive i perioden. Debatten sentrer rundt hvor synlig Pride og skeive skal være i det offentlige rom, hvorfor skeive skal ha særbehandling og at det har gått for langt med å «prakke legningen på alle andre».

En annen sannsynlig grunn til at innlegget til Tønsbergs Blad engasjerer i så stor grad, er at avisen legger opp til debatt ved å be følgerne svare på spørsmålet «Synes du Pride-flagget bør heises på Slottsfjellet?». Å stille spørsmål og oppfordre til å legge igjen en mening i kommentarfeltet er et retorisk grep som vi ser genererer mye engasjement både hos mediene og politikerne. Det krever derfor ekstra årvåkenhet med tanke på både spørsmålsstilling og moderering av kommentarfelt når det er potensielt kontroversielle temaer om utsatte grupper som diskuteres.

Til venstre har vi hentet ut eksempler på Facebook-kommentarer som inngår i debatten om heising av Pride-flagg på offentlige flaggstenger.

Hvor stor er samtalen om trans på Facebook?

I liket med Twitter så viser dataen vi har innsamlet at den offentlige samtalen på Facebook om trans har økt i omfang. Men, utvikling er langt fra den store økningen vi ser i omtale av Pride. Diagrammene viser antall innlegg om trans på politiker- og mediesider på Facebook fra 2018 (for politikersider), og fra august 2020 (for mediesider).

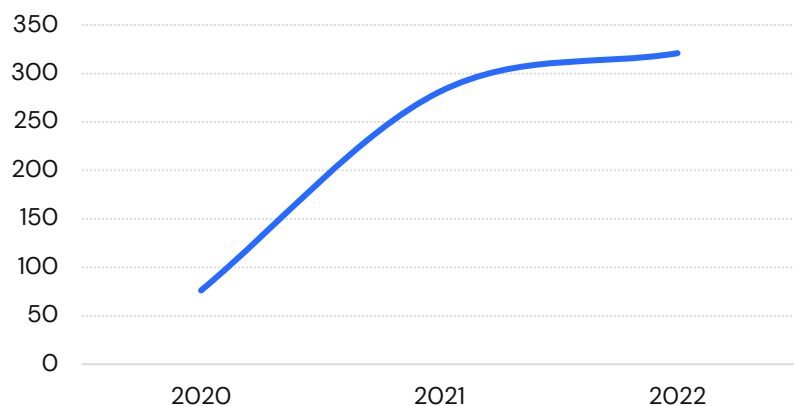
Det er ikke mulig å peke på en direkte årsak til hvorfor antall innlegg om trans på Facebook øker, men i likhet med datagrunnlaget fra Twitter, ser vi at omtalen tar seg opp i 2020, som var da debatten tilspisset seg med de mye omtalte

uttalelsene fra J. K. Rowling. Dette kan også ha ført til økt fokus på tematikken fra norske medier og politikere.

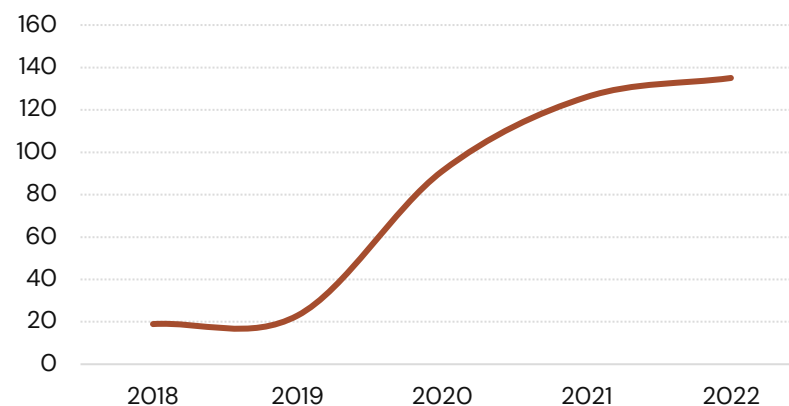
Når det gjelder politikersidene vet vi at KrF-politiker Truls Olufsen-Mehus står bak en betydelig del av økningen fra 2020. Til sammen har KrF-politikeren publisert 141 innlegg som omhandler trans og kjønnsidentitet.

Generelt samsvarer temaene som omtales på Facebook i stor grad med temaene som omtales på Twitter, herunder diskusjoner rundt kjønnsidentitet/pronomen, juridisk kjønn, idrett, biologi og behandlingstilbud.

Antall innlegg om trans på mediesider aug. 2020 – 2022 (n= 678)

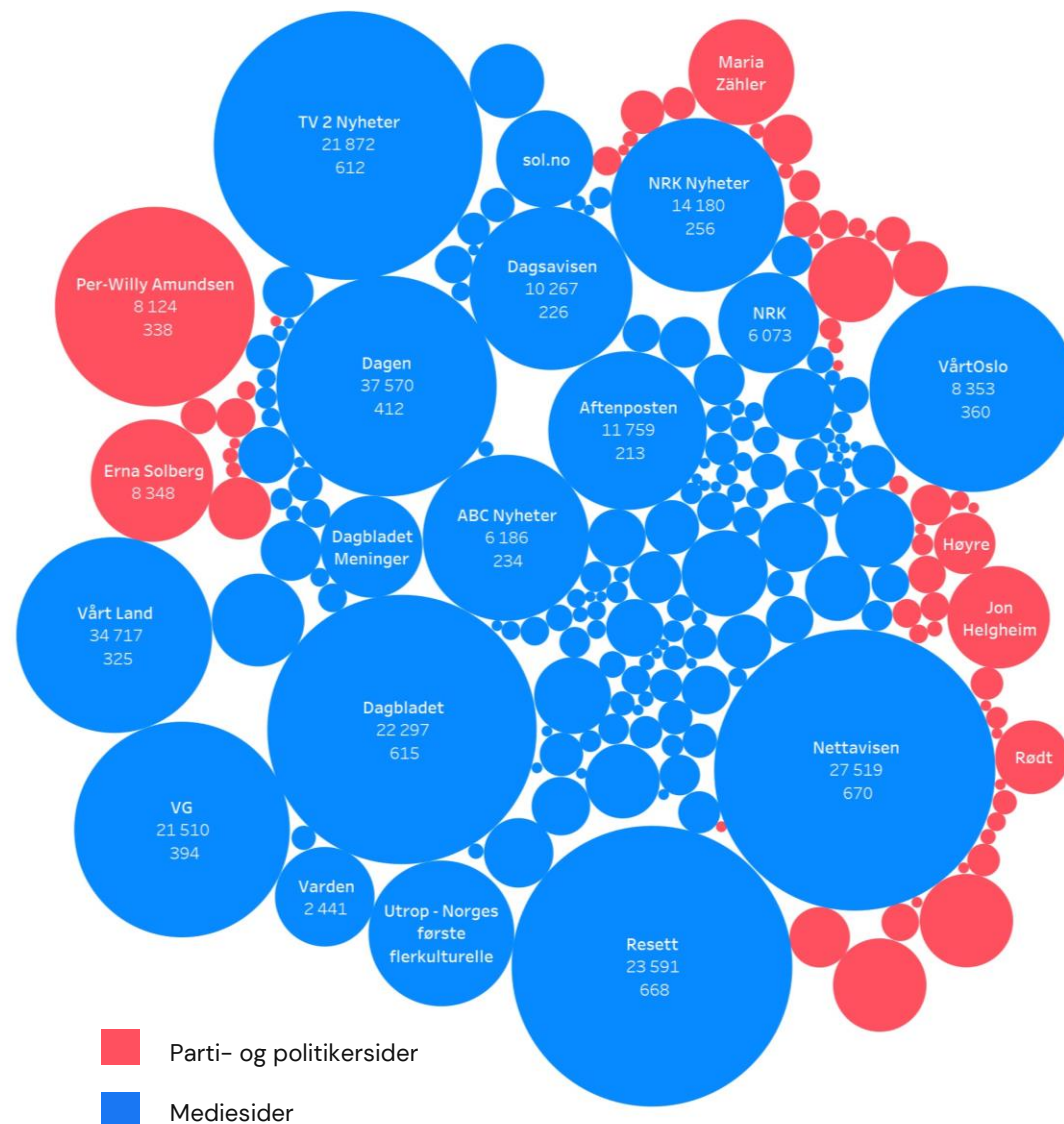
Antall innlegg om trans på parti- og politikersider 2018 – 2022 (n=394)

Språklige angrep i samtalen om skeive

Figuren til høyre viser hvilke medier og politikere som har flest språklige angrep i kommentarfeltene til poster om skeiv tematikk. Med språklige angrep menes kommentarer som inneholder stigmatiserende, nedsettende, krenkende, stereotype, ekskluderende, sjikanerende eller truende ytringer.

For å finne språklige angrep i Facebook-kommentarene har vi brukt maskinlæring. Algoritmen gjenkjenner språklige angrep både når de rammer skeive som gruppe, eller når de for eksempel retter seg mot andre i kommentarfeltet generelt. Forekomsten av språklige angrep sier derfor noe om hvor hard debatten er når skeiv tematikk adresseres av politikere og medier, men den sier ikke noe om hatprat spesifikt.

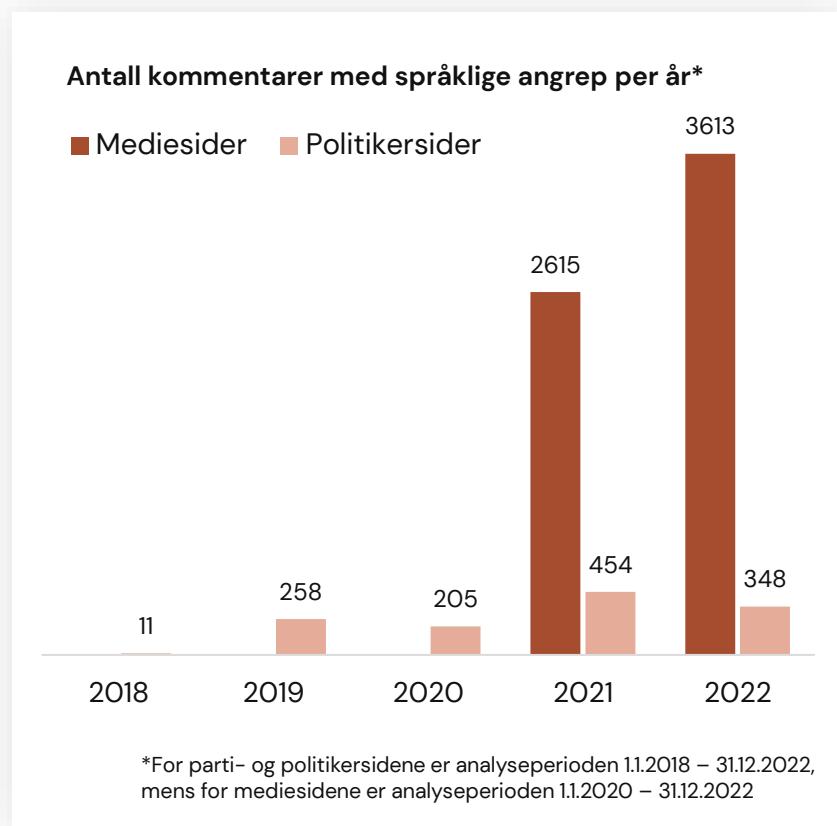
Figur: Størrelse på sirkel angir antall kommentarer som inneholder språklige angrep i kommentartrådene til hver Facebook-side. Første tall i hver sirkel angir totalt antall kommentarer, andre tall angir antall kommentarer med språklig angrep.

Økt antall kommentarer med språklige angrep

Sammenlignet med politikersidene er det i mediernes kommentarfelt vi finner det største antallet språklige angrep når skeiv tematikk diskuteres. Dette særlig hos de riksdekkende mediene. Det er også disse som har flest kommentarer på postene totalt.

Når vi ser på utviklingen av språklige angrep i analyseperioden, ser vi at antallet øker fra 2020 – 2022. Men, dette må også ses i sammenheng med at det totale antallet innlegg og kommentarer på medie- og politikersidene vokser for hvert år i analyseperioden. Prosentandelen språklige angrep holder seg tilnærmet stabilt.

Diagrammet til høyre viser utviklingen i antall kommentarer med språklige angrep på Facebook i perioden 2018 – 2022. Dette er antall kommentarer med språklige angrep som står igjen etter moderasjon.

”

*Jeg fordrar ikke homoer.
Da jeg var 15-16 år og var på trening i Oslo
var det umulig å ta offentlig bastu uten at
homsene som satt der kom med tilbud om
suging og en rompepuling.
Ekkle perverse mennesker.*

*Selvfølgelig skal IKKE transpersoner
konkurere i kvinneklassen overhodet.
Herregud de er mannfolk kledd i
dameklær!!!*

*MANGEFOLD ?? har du røkt sokka , Det
homodritt har ikke livets rett !!! send søpla
til en øde ø , så kan de rævkjører
hverandre !!*

homser må utryddes

*Skudd i natten er forkastelig, men det må
ventes REAKSJONER når statskringkasteren
prøver å oppdra det norske folk til å like de
skeive! Og DET ved hjelp av VÅRE
skattepenger! NRK har i 8 år bejublet
sosialismen, og prøvd å oppdra Ola
Nordmann til å like den! JEG KAN MEGET
VEL OMGÅS OG RESPEKTERE HOMSER OG
LESBER! (..kjenner ganske mange...) MEN
FOR SVAKE SJELER KAN «PROPAGANDAEN»
RESULTERE I UØNSKEDE REAKSJONER (...ikke
tilgivelig, på noen måte)*

*Sexfikserte homser er topp, kan ikke vi
heterofile ha tog der vi står med kølla
halvkram i speedo og damer som vifter
med selvlysende dildoer ? Er fetisj paraden
der ungene bare står å måper foran en
halvgammal naken hårete mann ??*

Hatprat på Facebook

Også på Facebook er tonen og samtalen om skeiv tematikk hard. Til venstre har vi hentet ut eksempler på kommentarer under innlegg på medie- og politikersider som går under betegnelsen hatprat etter definisjonen vi bruker i denne rapporten. I motsetning til ytringer som kan være kontroversielle, men legitime, kan disse ytringene betegnes som nedsettende og krenkende mot skeive.

I disse tilfellene gjøres dette konkret ved å bruke svært nedsettende ord eller stigmatiserende beskrivelser om skeive som gruppe. Under et innlegg om Postens reklame som viser en homofil julenisse skriver for eksempel en Facebook-bruker at «homser må utryddes».

Facebook har verktøy for automatisk moderering av kommentarer, som administrator av siden kan benytte. Her kan det blant annet defineres enkeltord som ikke aksepteres. I tillegg har medie- og politikersider egne moderatorer, i mindre eller større grad. Det som slettes gjennom automatisk eller manuell moderering er ikke mulig å inkludere som en del av denne analysen. Det som står igjen av hatprat i tidsperioden, er derfor kun et lite innblikk i det vi vet er toppen av isfjellet.

Avsluttende refleksjoner

Dette prosjektet begynte med et ønske fra Amnesty og FRI om å kartlegge ytringsklimaet rundt skeive på Twitter og Facebook med særlig fokus på netthets og hatprat. Dette er en svært viktig oppgave. Vi vet at det eksisterer både hets og hat mot skeive og andre utsatte grupper på sosiale medier, og at dette utgjør en trussel mot både demokratisk deltakelse og tryggheten til skeive.

Jo lenger vi kom ned i datasettet som ligger til grunn for rapporten så vi også et annet viktig spor å undersøke; nemlig hvilke diskurser som blir stadig vanligere når man snakker om tematikk som berører skeive, inkludert transpersoner. Dette er ofte meninger og ytringer som er innenfor ytringsfrihetens grenser, og som ikke betegnes som hatprat eller hets, men som likevel kan oppfattes svært belastende for gruppen som omtales og diskuteres.

«Hvorfor skal skeive ta så stor plass?»

«Er vi ikke lei av at skeive skal prakke legningen sin på alle andre?»

«Det må være lov å mene at det er skadelig for barn å lære om kjønnsidentitet!»

«Bare kvinner er kvinner og menn er menn.»

Spørsmålene og utsagnene over er eksempler på ytringer og diskurser som rapporten viser at har blitt stadig vanligere når man diskuterer skeiv tematikk. Mange av funnene i rapporten tallfester nettopp det som mange skeive sier de har følt: At debatten på sosiale medier har blitt mer massiv, og at negative diskurser rundt skeive har fått større fotfeste.

Vi i Analyse & Tall håper rapporten kan bidra til en opplyst debatt om hvorfor ytringsklimaet har endret seg, hva det sier om inkludering av utsatte grupper i samfunnet vårt og hvordan debatten oppleves for skeive.

Analyse & Tall

Referanser

1. Audun Fladmoe, Marjan Nadim og Simon Roland Birkva (2019), *Erfaringer med hatytringer og hets blant LHBT-personer, andre minoritetsgrupper og den øvrige befolkningen*, Institutt for samfunnsforskning (ISF), tilgjengelig fra: <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2584665/Erfaringer%2bmed%2bhatytringer.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
2. Ibid.
3. Norges Offentlige Utredninger (15. August 2022), *NOU 2022: 9 En åpen og opplyst offentlig samtale – Ytringsfrihetskommisjonens utredning*, tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2022-9/id2924020/>
4. Op.cit., ISF 2019
5. Ibid.
6. Anderssen, Norman, Helga Eggebø, Elisabeth Stubberud og Øystein Holmelid (2021) «Seksuell orientering, kjønns mangfold og levekår. Resultater fra spørreundersøkelsen 2020». Bergen: Institutt for samfunnspsykologi, Universitetet i Bergen
7. Straffeloven § 185 av 2005, tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28/KAPITTEL_2-5#%C2%A7184
8. Norges Høyesterett (30. september 2022), HR-2022-1843-A, (sak nr. 22-085322STR-HRET), tilgjengelig fra: <https://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/avgjorelser/2022/september-2022/hr-2022-1843-a.pdf>
9. Likestillings- og diskrimineringsombudet (2019), *Hatytringer og hatkriminalitet*, tilgjengelig fra: https://www.ldo.no/globalassets/_ldo_2019/O3_ombudet-og-samfunnet/rapporter/hatefulle-ytringer/hatytringer_og_hatkriminalitet_rapport.PDF
10. fastText 2022, Language identification, tilgjengelig fra: <https://fasttext.cc/docs/en/language-identification.html>
11. Analyse & Tall (2023), *Tonen i den norske offentlige debatten på Facebook*, tilgjengelig fra: <https://www.ogtall.no/cases/tonen-i-den-norske-offentlige-debatten-paa-facebook>
12. Geir Molnes og Ina-Kristin Lindin (20. juni 2022), *Du kan fortsatt si biologiske sannheter om kjønn uten å havne i fengsel*, henvisning til uttalelse fra jurist Anine Kierulf, Fakta.no, tilgjengelig fra: <https://www.faktisk.no/artikler/z9684/du-kan-fortsatt-si-biologiske-sannheter-om-kjonn-uten-a-havne-i-fengsel>
13. Clare Duffey (19. april 2023), *Twitter removes transgender protections from hateful conduct policy*, CNN, tilgjengelig fra: <https://edition.cnn.com/2023/04/19/tech/twitter-hateful-conduct-policy-transgender-protections/index.html>

Rapporten er utarbeidet av:

Analyse & Tall

Analyse & Tall er et skandinavisk analysebyrå, bestående av sosiologer, medievitere, antropologer, utviklere, designere, fysikere, økonomer, retorikere og samfunnsvitere.

Vi produserer analyser, underviser, rådgir, formidler og utvikler nye samfunnsvitenskapelige metoder – for å bedre forstå verden rundt oss.

Vårt formål er å skape et mer demokratisk, likt og sosialt rettferdig samfunn. Vi har omlag 30 medarbeidere og eiere fordelt på kontorer i København, Aarhus og Oslo. Vi er demokratisk organisert og har derfor skiftet ut hierarki og lederlønninger med medbestemmelse og likelønn.